

www.worldvision.ro

Magda Vișoiu

De ce lovim copiii?

pregătit de:

pentru:

AGAINST CHILDREN

Scopul acestui raport de cercetare este de a înțelege cum se întâmplă violența și de a oferi instrumente pentru a opri comportamentul violent chiar înainte de a începe.

Analiza se concentrează pe atitudini față de violență și oferă o perspectivă clară asupra declanșatorilor care duc la violență.

În același timp va oferi soluții prin care eforturile de prevenire și protecție a victimelor să dea roade și să fie promovat de întreaga populație. Ideile cheie regăsite în acest studiu sunt menite să impulsioneze acțiunile de îmbunătățire și extindere a rețelei de servicii și soluții deja disponibile.

Magda Vișoiu

De ce lovim copiii?

Raport Calitativ – Cantitativ

Violența Împotriva Copilului

Raport Explicativ

© 2017 RISOPRINT

Toate drepturile rezervate autorilor & Editurii Risoprint.

Editura **RISOPRINT** este recunoscută de C.N.C.S. (**Consiliul Național al Cercetării Științifice**). Pagina web a CNCS: www.cncs-uefiscdi.ro

Opiniile exprimate în această carte aparțin autorului și nu reprezintă punctul de vedere al Editurii Risoprint. Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru forma și conținutul cărții și se obligă să respecte toate legile privind drepturile de autor.

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodușă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorului.

All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the author.

ISBN 978-973-53-2113-0

Director editură: GHEORGHE POP

DRAGĂ CITITORULE,

Care ar fi prima ta reacție când ai afla că trăiești într-o lume-n care un virus nemilos, cu uriașă capacitate de replicare și fără un antidot încă descoperit, afectează trei sferturi dintre copiii din lume? Un miliard și jumătate de copii fără vină, aparent sănătoși. Lumea pierde anual mai bine de 8% din PIB-ul său din cauza impactului sever economic și social al acestui virus. Cercetătorii încă nu au venit cu leacul universal. Unii copii răspund la anumite substanțe active, alții la cu totul altele. Specialiștii încep să segmenteze miliardul și jumătate de copii în subgrupuri pentru a crea „medicamentul” potrivit fiecăruia.

Despre o maladie este vorba în acest studiu. Maladia „violentei asupra copiilor”. În România suntem prea obișnuiți cu el. În prag de Centenar, l-am putea trece fără ezitare pe lista pericolelor care ne subminează viitorul ca națiune.

Deși, vreme de 20 de ani, s-au realizat multe campanii de informare, cifrele pe care le aveți astăzi în față nu au darul să ne încurajeze că s-ar fi făcut progrese semnificative pentru a eradica virusul. Pentru prima oară în România, aducem publicului larg și tuturor profesioniștilor îngrijorați de fenomenul violentei asupra copilului, un studiu de segmentare, care arată clar cum diferite grupuri de părinți justifică prin modalități diferite utilizarea violentei asupra copiilor. World Vision România va dedica următorii cinci ani din activitatea sa

unei campanii naționale de reducere a violentei asupra copilului, ca parte a unei campanii globale – It Takes a World to End Violence against Children – la care vor participa mai mult de 80 dintre țările care formează Parteneriatul World Vision International.

Știm că singuri nu avem nicio șansă. Lupta este prea mare și prea importantă pentru noi toți. Avem nevoie de ajutorul tău! Să citești, să înțelegi, să ajuți un părinte pe care vezi că-l lasă răbdarea. Să-i povestești cât de grav afectează gestul său dezvoltarea propriului copil.

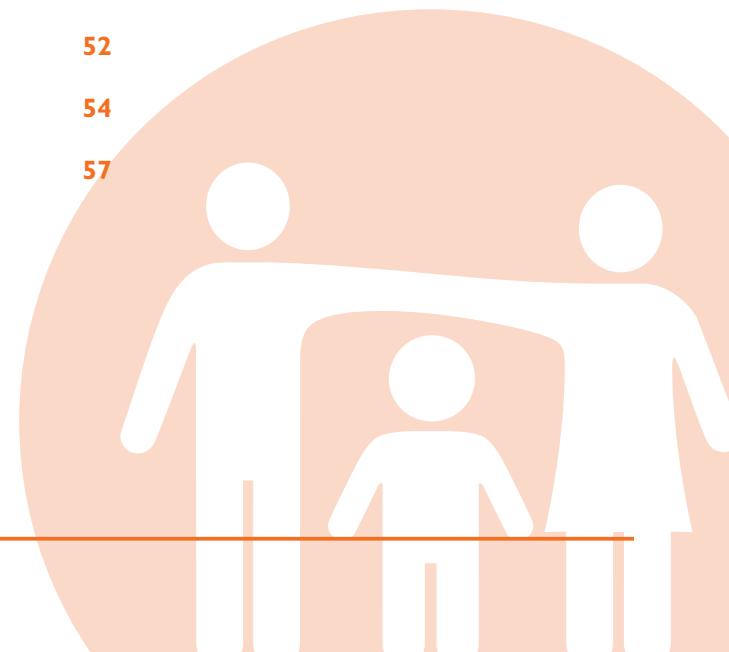
Lansăm acest studiu deloc întâmplător de Moș Nicolae. Nuielușa este o metaforă, dar noi, cei care trăim aici, nu în poveste, pare că am înțeles-o ad litteram. Din povestea lui Moș Nicolae trebuie să reținem pacea, înțelegerea, înțelepciunea, răbdarea și capacitatea de a iubi nețârmuit.

Daniela Buzducea

Director Executiv
Fundația World Vision România

CUPRINS

Violența dăunează grav - Sănătății/Educației/Societății/Economiei	5
Legenda	6
Metodologia cercetării	11
Prezentarea rezultatelor	17
Concluzii	52
Recomandări	54
Anexe	57

VIOLENȚA DĂUNEAZĂ GRAV - SĂNĂTĂȚII/EDUCAȚIEI/SOCIETĂȚII/ECONOMIEI

Dacă e nevoie de un sat întreg pentru a crește un copil, de ce e nevoie pentru a proteja un copil de violență? Dar **1,7 miliarde de copii?** Pentru că atâția copii au fost victime ale violenței la nivel global în anul 2015. **În România, în fiecare oră doi copii sunt victime ale unei forme de violență raportate autorităților.** În 2016 au fost raportate 14.323 de cazuri de abuz, neglijare și exploatare a copiilor. **Anual, în țara noastră, numărul cazurilor de abuz raportate crește cu aproximativ 1.000 de cazuri,** deși populația de copii continuă să scadă, fiind în prezent cu 40% mai mică față de 1990.

Fiecare cifră oficială, însă, ascunde realitatea altor sute de cazuri neraportate.

Și asta pentru că trăim într-o societate în care corecțiile fizice sunt considerate o formă de educație, în care neglijarea nu este recunoscută ca formă de violență, în care ce se întâmplă în familie rămâne în familie și foarte rar martorii violențelor domestice se simt datori să intervină.

Cum te simți, ca adult, când ești trădat de cel mai bun prieten? Ți se prăbușește lumea! Pentru un copil, părintele este

mai mult decât cel mai bun prieten, este **singura** ființă în care are încredere și în brațele căreia se ascunde de milioane de frici.

86% din cazurile raportate de abuz fizic asupra copiilor au avut loc ÎN FAMILIE, conform Autorității Naționale pentru Protecția Copilului.

Cele mai multe violențe, cele tăcute, care lasă răni deschise toată viața, se întâmplă în spatele ușilor închise și nu apar niciodată în statisticile naționale. Violența în familie este încă un non-subiect pentru societatea românească. Pentru că este tolerată, pentru că adesea nici măcar nu trece drept o formă de violență.

SĂNĂTATE

Tu știi ce se întâmplă în corpul unui copil când e certat sau bătut?

Reacția chimică din corpul unui copil amenințat este **identică cu ce se petrecea** în corpul strămoșilor noștri preistorici **când erau atacați de un animal sălbatic**. Iar acest cocktail de hormoni care se declanșează ca răspuns la stres a fost esențial în supraviețuirea speciei umane.

Proape 90% dintre copiii supuși violenței în România au nevoie de această reacție chimică din corp pentru a supraviețui în propria familie.

În momentul în care copilul se simte amenințat, pulsul său se întărește, îi crește tensiunea arterială și respiră mult mai accelerat decât de obicei. Venele sale încep să transforme mai mult oxigen către musculatură, ca să îi pregătească organismul pentru răspunsul ancestral, acela de luptă sau fugă.

În același timp, organismul său va bloca funcții – de exemplu digestia și creșterea – care sunt vitale pentru dezvoltarea unui organism tânăr, dar care nu sunt necesare salvării imediate.

Creierul copilului certat sau bătut nu face nicio diferență între amenințarea pe care acum milioane de ani o reprezenta un urs feroce și amenințarea pe care o reprezintă acum cureaua sau lingura de lemn. Creierul modern nu a dezvoltat modalități moderne de procesare a amenințărilor și se comportă în același fel ca în vechime.

EDUCAȚIE

Violența de acasă, o cauză a abandonului școlar

În cazul copiilor care sunt certați sau bătuți frecvent, precum și al acelor care sunt martori ai violenței între părinți, răspunsul la stres rămâne activat în mod permanent și se transformă în ceea ce medicii numesc 'stres toxic'. Această stare chimică de alertă ocupă, ca într-un asediu, zonele din creier responsabile pentru învățare și raționament. Conexiunile neuronale la acești copii sunt mai puține și mai slabe. Cercetările demonstrează că

activarea prelungită a hormonilor de stres în copilăria timpurie scade numărul de conexiuni neuronale în aceste zone importante ale creierului, exact în momentul în care trebuie să se producă noi astfel de conexiuni. Adulții care au experimentat pedepse corporale în copilărie au șanse mai puține să termine o formă de învățământ superior, să obțină un statut social apreciat și locuri de muncă bine plătite.

SOCIAL

Portretul unei societăți abuzate în copilărie

Copiii lipsiți de atașament emoțional sunt de 9 ori mai violenți față de copiii care sunt atașați emoțional. **Și așa vor fi și ca adulți**. Neuropsihiatrii au analizat scanări ale creierului copiilor care au fost abuzați sau neglijăți și au evidențiat **leziuni cerebrale** care afectează **nevoia ulterioară de violență** în viața de adult.

Violența din copilărie erodează mecanismul neuronal prin care se reglează **empatia, capacitatea de a înțelege în mod**

automat acțiunile, intențiile și emoțiile altor persoane. Dacă tolerăm violența asupra copiilor, acceptăm tacit să trăim noi și copiii noștri într-o societate în depresie, cu tulburări de stres traumatic, tulburări de somn și alte probleme de anxietate, o societate dominată de delincvență și consum de droguri.

Vom fi mereu în alertă pe stradă, la cumpărături, în mijloace de transport în comun, cu colegii noștri de muncă și chiar cu prietenii noștri. Și asta pentru că oamenii printre care vom trăi

vor avea comportamente contradictorii și agresive, vor fi incapabili să-și gestioneze emoțiile, vor folosi violența pentru a rezolva conflictele și nu vor putea construi relații stabile cu alți oameni.

Palmele din copilărie sunt motivul pentru care trăim într-o societate care se comportă ca un animal hăituit și agresiv.

ECONOMIE

Cât ne costă violența asupra copilului în România?
8,45 miliarde de EUR pe an

Studiile realizate în diferite țări din lume estimează că violența asupra copilului are un cost de minim 2 % și maxim 8-10 % din PIB, în funcție de diferiți factori prezenți într-o țară sau alta. Pentru România nu există un studiu de acest fel, dar se poate face o estimare pe baza datelor existente la nivel mondial.

Astfel, dacă luăm în considerare PIB-ul României din 2016 în valoare de 169 miliarde de euro și un cost mediu de 5%, costul estimat al violenței asupra copilului în România este de 8,45 miliarde de EUR.

Bolile cronice ale violenței

Afecțiuni pe care copiii le dezvoltă ca urmare a expunerii la violență: boli cardiovasculare, afecțiuni pulmonare, hepatice, astm, obezitate, diabet, cancer, depresie, ADHD, tulburări de comportament, hipertensiune arterială, hipercolesterolemie și niveluri ridicate de proteina C reactivă.

Flori, fete sau băieți

Cercetările arată că băieții dezvoltă un atașament emoțional mai redus pe măsură ce cresc. De ce?

- mamele le acordă mai puțină atenție
- sunt bătuți de părinți de două sau trei ori mai mult decât sunt bătute fetele;
- au un risc mai mare să sufere din cauza violenței deoarece li se insuflă ideea că ei trebuie să fie tari, să nu fie pământăi.

Abuzul și neglijarea produc același tip de leziuni asupra creierului fetelor și băieților, dar:

- **Fetele** tind să răspundă prin retragerea în sine, depresie, neajutorare, dependență.
- **Băieții** tind să fie hiperactivi și impulsivi, să acționeze cu reflexe de tipul luptă sau fugi.

Suicidul

Copiii care au fost abuzați sunt mult mai predispuși la maturitate la tentative de suicid. În România, sinuciderea în rândul tinerilor cu vârste între 15 și 19 ani înregistrează o rată de 6,3 decese la 100.000 de locuitori, comparativ cu media europeană de 4,6, conform datelor Eurostat 2014.

Hormonul stresului

Atunci când suntem expuși la violență sau percepem existența unei amenințări, în corpul nostru au loc o serie de schimbări bruște și extrem de rapide, cunoscute sub denumirea de 'răspuns la stres': hipotalamusul trimite un semnal rapid la glanda pituitară, aceasta receptează și trimite un semnal fulger la glandele suprarenale, iar acestea din urmă eliberează cortizol - hormonul stresului.

Cortizolul în doze mari descrește cantitatea unei substanțe care e responsabilă cu întreținerea și buna funcționare a neuronilor, ceea ce duce la tulburări emoționale sau chiar psihiatrice, **tulburări ale somnului, anxietate, iritabilitate, depresie, dificultăți de învățare.**

LEGENDĂ

Mediul de rezidență

Rural

Urban

Tipul cercetării

Etapă
cantitativă

Etapă
calitativă

Profilul respondenților

Low

High

METODOLOGIA CERCETĂRII

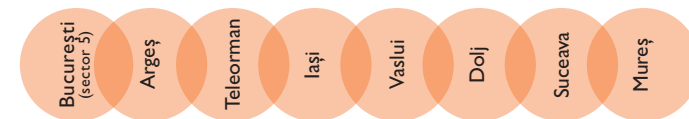
Cercetarea de față a fost realizată de către Reveal Marketing Research pentru Fundația World Vision România și face parte din campania națională de conștientizare publică cu privire la violența asupra copilului, pe care World Vision România o derulează, ca parte a campaniei globale *It takes a world to end violence against children*, realizată de World Vision International.

Prin identitatea sa creștină și activitatea multi-sectorială, Organizația World Vision International contribuie cu experiență, cercetări și modele de proiecte pentru a dezvolta și adapta soluțiile de combatere a violenței și pentru a contribui direct la creșterea impactului Parteneriatului Global pentru eliminarea violenței asupra copilului.

Studiul este rezultatul cercetării cantitative și calitative realizate de Reveal Marketing Research, în calitate de partener, prin care World Vision România urmărește să evalueze atitudinile părinților români cu privire la violența împotriva copiilor în propria familie. Cercetarea a fost realizată pe un eșantion reprezentativ la nivel național.

Prima etapă, a cercetării calitative, a vizat segmentarea populației de părinți în funcție de atitudinile față de violența împotriva

copiilor. Astfel, au fost selectați câte 4 respondenți din București și alte șapte dintre județele țării cu cele mai mari valori ale violenței domestice: Argeș, Teleorman, Iași, Vaslui, Dolj, Suceava, Mureș. În fiecare locație au fost identificate două familii din grupul cu venituri și educație medii sau peste medii (codificate în cercetare Medium-High) și două familii din grupul familiilor vulnerabile (codificate în cercetare Low).

Două interviuri în zona urbană și două interviuri în zona rurală

Au fost realizate interviuri în profunzime, față în față, în urma cărora s-au desprins principalele pattern-uri comportamentale și pe baza cărora au fost ulterior elaborate întrebările din chestionarul folosit în cercetarea cantitativă.

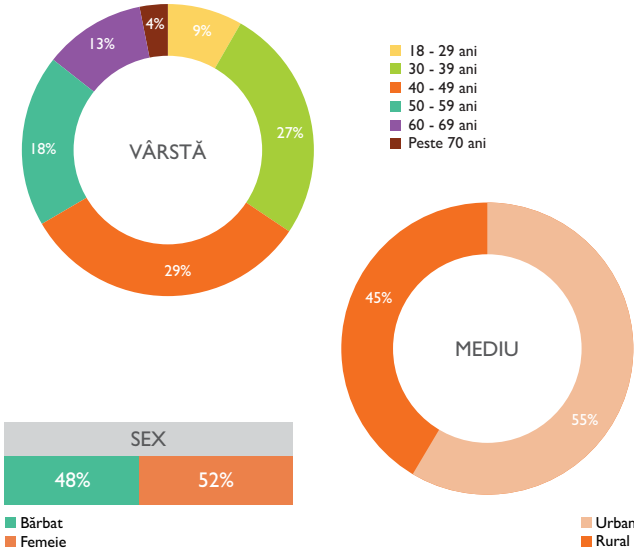

Pentru **profilul Low**, s-au stabilit o serie de factori de risc și au fost recrutate persoane care să întrunească cel puțin 60% din ele (venituri scăzute, nivel de educație scăzut, familii monoparentale sau reconstituite etc).

Pentru **profilul Medium-High**, au fost intervievați lideri de opinie sau persoane cu influență în comunitățile în care își desfășoară activitatea.

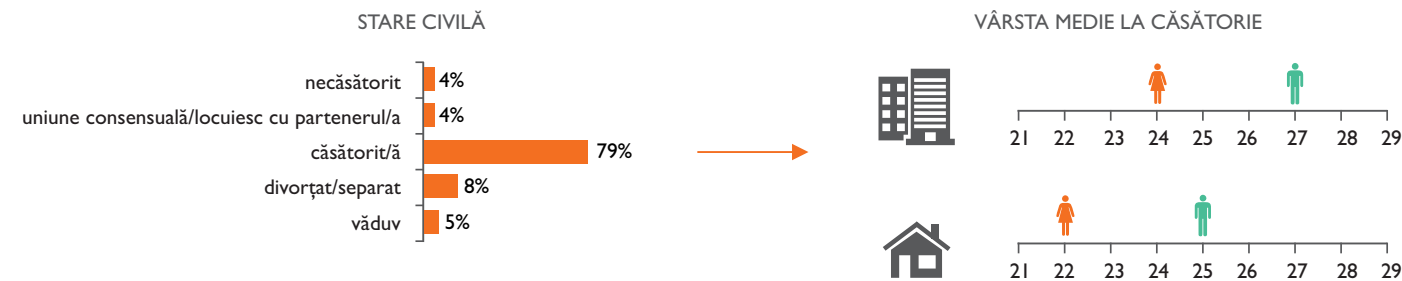
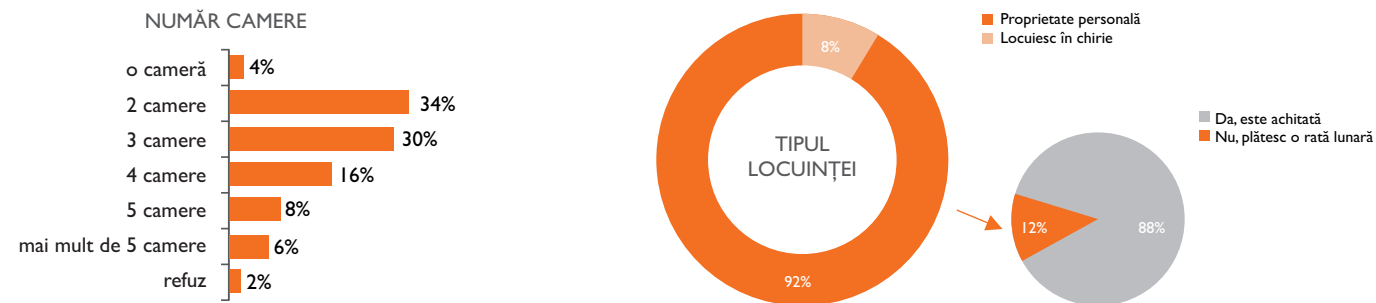
36% părinți cu vârste cuprinse între 18-39 ani, 29% părinți cu vârste între 40-49 ani și 35% părinți cu vârste între 50-70+ cu copii adulți. Respondenții au fost aleși din fiecare dintre cele opt regiuni de dezvoltare, în proporții reprezentative pentru distribuția populației pe medii de rezidență (rural – 45%; urban – 55%), având o marjă de eroare de +/- 2,5% și o valoare de încredere de 95%.

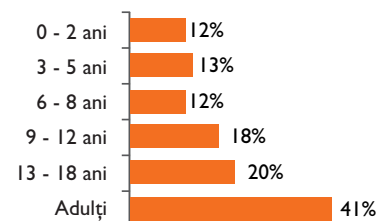
Cea de-a doua etapă a cercetării, evaluarea cantitativă, derulată în perioada octombrie-noiembrie 2017, a cuprins 1.206 respondenți din toată țara și a fost realizată prin interviuri telefonice – CATI (Computer Assisted Telephonic Interviews), prin aplicarea unui chestionar standardizat.

Respondenții au fost aleși pe baza unei metodologii de eșantionare stratificată, probabilistică, astfel încât cercetarea este reprezentativă la nivel național. Eșantionul cuprinde respondenți din rândul persoanelor peste 18 ani care au sau au avut copii sub 18 ani în custodie și au fost implicați în educarea lor.

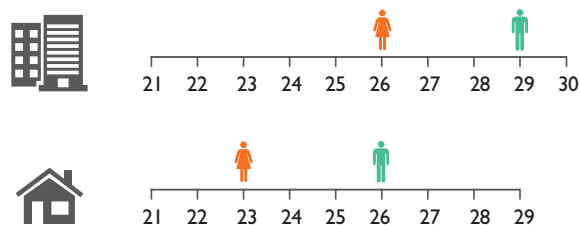
Atât ponderea pe sexe (48% bărbați, 52% femei), cât și pe categorii de vârstă au fost echilibrate. Din eșantion au făcut parte

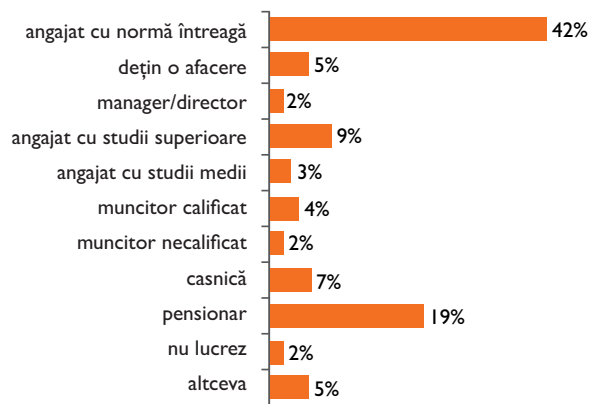
VÂRSTA COPIILOR ÎN CUSTODIE

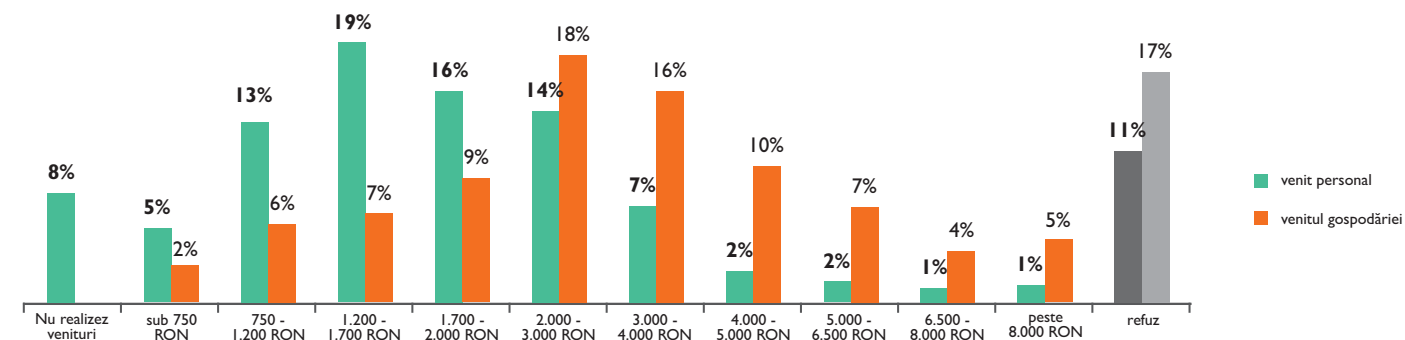
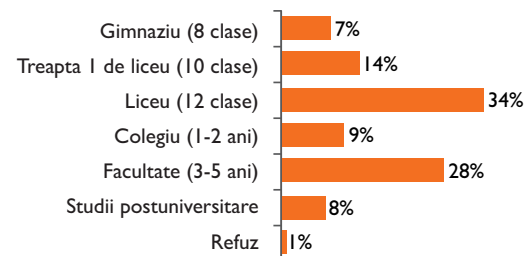
VÂRSTA MEDIE LA CARE A FĂCUT PRIMUL COPIL

OCUPAȚIE

EDUCAȚIE

Cele două etape au contribuit la atingerea obiectivelor cercetării, respectiv:

- Realizarea unei segmentări în rândul părinților români bazată pe date demografice: vârsta, sexul, venitul, educația, etnia, starea civilă, mediul de reședință (rural sau urban) și date psihologice: atitudini, divertisment, stil de viață, hobby-uri, consum;
- Înțelegerea unor aspecte legate de stilul de viață al părinților - timp liber, obiceiuri de colectare a informațiilor, etc;
- Identificarea principalelor atitudini față de violența împotriva copilului și căi de a justifica propriile acte de violență;

- Evaluarea situațiilor în care încurajează sau tolerează acte de violență proprii sau ale altora;
- Investigarea valorilor, temerilor, problemelor zilnice și a modului în care se confruntă cu acestea;
- Abodarea nevoilor părinților români (nevoi sociale, psihologice și relaționale), nevoile neacoperite și factorii declanșatori care fac oamenii vulnerabili la a recurge la violență asupra propriilor copii;
- Evaluarea motivațiilor și barierelor atunci când vine vorba de a pune capăt violenței împotriva copilului;
- Descrierea experiențelor lor privind violența împotriva copilului - personale sau cunoscute (în rândul comunității în care locuiesc).

Raportul de cercetare *De ce lovim copiii?* a fost realizat pentru a oferi o cheie de înțelegere cu privire la fenomenul violenței domestice în rândul copiilor, precum și pentru a prezenta metode de combatere a comportamentelor violente chiar înainte de a începe. Raportul analizează în profunzime atât atitudinile față de violență, precum și elementele declanșatoare care duc la violență. În același timp, oferă soluții prin care eforturile de prevenire și protecție a victimelor să fie eficiente și asumate de întreaga populație din România.

It takes a world

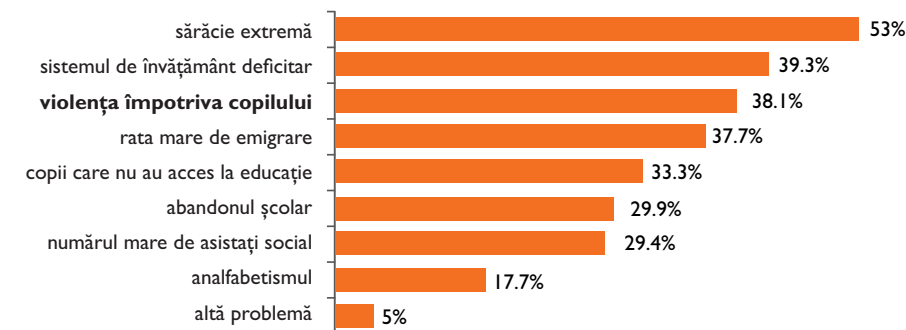
to end violence against children

PREZENTAREA REZULTATELOR

I. Care sunt principalele probleme sociale ale românilor?

Sărăcia extremă continuă să fie principala problemă cu care se confruntă România. A treia problemă socială este violența împotriva copilului, semnalată de 4 din 10 respondenți.

Î: În continuare, vă voi citi o listă de probleme sociale din România. Care considerați că sunt cele mai mari trei probleme?

2. Care sunt atitudinile generale ale părinților din România?

LOW

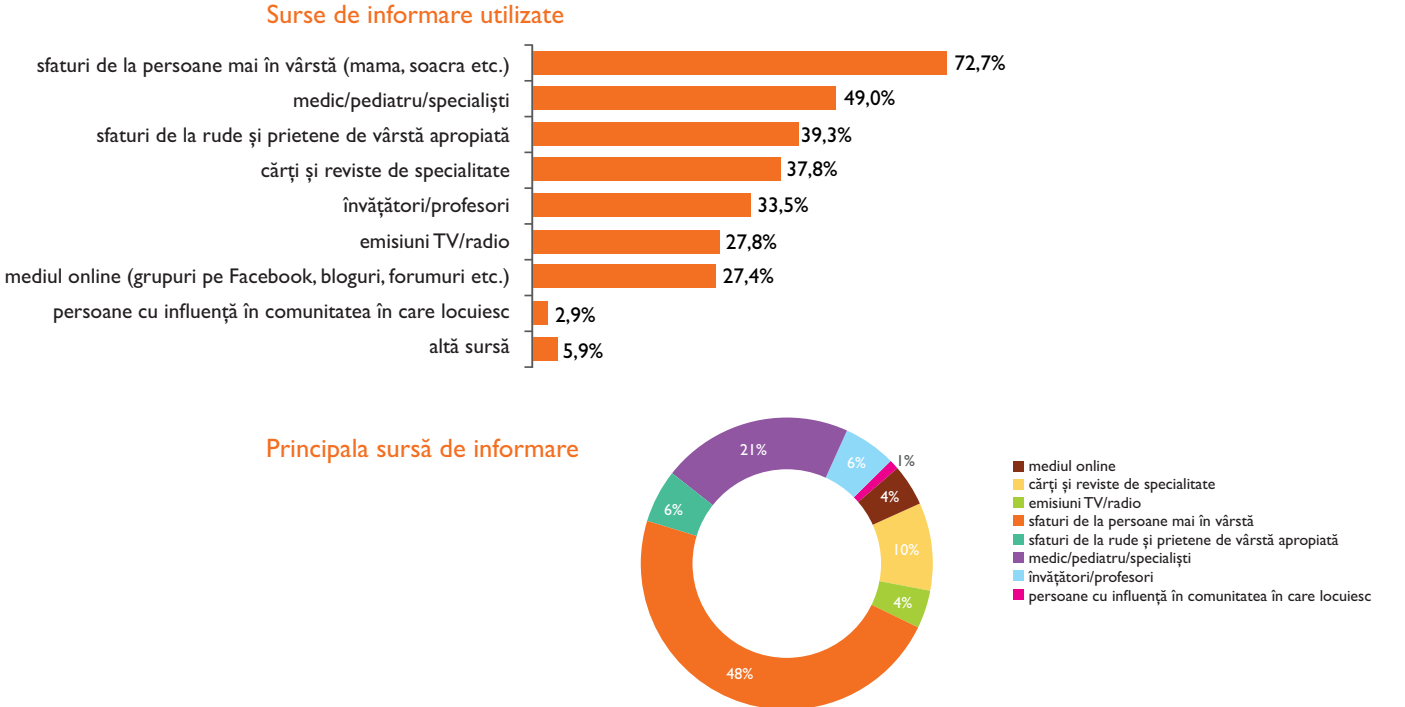
FAMILIE	LOC DE MUNCĂ	EDUCAȚIE	FRUSTRĂRI GENERALE	FRUSTRĂRI LEGATE DE COPIL/COPII	SACRIFICII
În mediul low, întâlnim mai multe cazuri de sarcini nedorite. Pentru ambele categorii, medium – high și low, familia este principala lor preocupare – cel mai important lucru din viața lor.	Grija pentru ziua de mâine este o constantă în randul persoanelor din mediul rural, întrucât “pâinea de pe masă” depinde de puterea lor de muncă.	Persoanele din mediul low trăiesc cu grija de a-și ține copilul în școală, pentru a învăța carte astfel încât aceștia să aibă un viitor mai bun.	În mediul low urban regăsim cel mai adesea persoane cu grad ridicat de frustrare, nemulțumite, nervoase, închise. Nemulțumirea se referă la conducere, birocrație, salarii mici etc.	Notele mici și dezinteresul față de școală, mai ales în mediul urban. În mediul rural, lipsa de respect față de părinți reprezintă cea mai mare frustrare.	Persoanele din mediul low vorbesc frecvent despre sacrificiul personal: “au fost cazuri în care n-am mâncat eu ca să le dau copiilor, fac orice ca să meargă la școală”.

MEDIUM HIGH

În mediul high, familia este locul unde te simți cel mai în siguranță, unde totul capătă sens.	Persoanele din mediul high sunt aspiranți ai unei vieți mai bune, principalul rol al locului de muncă fiind dezvoltarea atât personală, cât și profesională.	Persoanele din mediul high sunt foarte exigente cu privire la educația copilului, în special cu privire la rezultatele școlare ale copilului.	Persoanele medium-high relevă frustrări legate de timpul limitat.	Pentru persoanele medium-high frustrările cele mai mari sunt atunci când copiii cer lucruri pe care părinții nu și le pot permite, în special în zona urbană, acolo unde tentațiile sunt mai mari.	Persoanele din mediul high se referă adesea la sacrificiile legate de timp și de self-indulgence. Venirea copiilor în familie înseamnă dispariția vacanțelor lungi, a meselor la restaurant etc.
--	--	---	--	--	---

3. Cine influențează cel mai mult atitudinea față de copii?

4. Care sunt atitudinile generale ale părinților din România?

FACTORI DE STRES DE LUNI PÂNĂ DUMINICĂ/ MEDIUM - HIGH /

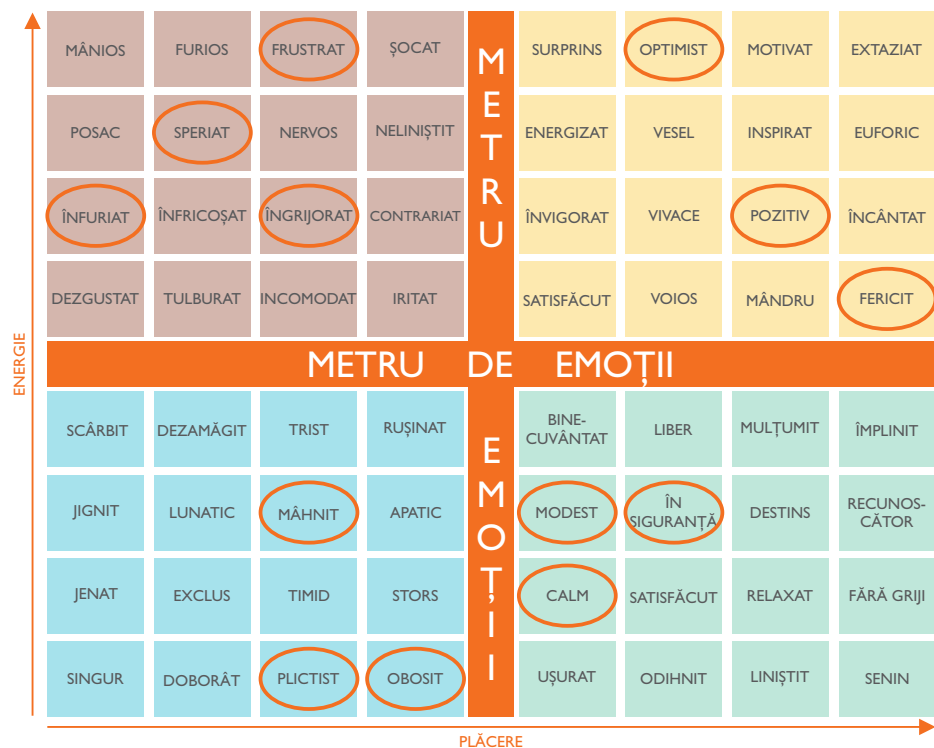
LUNI, MARȚI

Copiii sunt greu de mobilizat;
Părinții sunt speriați de responsabilitățile de la birou / din gospodărie;
Crește probabilitatea ca părintele să ție sau să devină violent față de copil;
Părintele devine îngrijorat, are sentimente de vină legate de timpul SCURT petrecut în familie (în medium high);

NEGATIV

Părinții sunt mâhniți, timpul trece greu, simt că scapă lucrurile de sub control;
Se simt oboseți, apar primele momente în care le este greu să se concentreze;
Se simt plictisiți, simt nevoia de o pauză.

MIERCURI, JOI

DUMINICĂ

Activitățile de familie sau cele de socializare îi ajută să fie mai optimiști, să gândească pozitiv, să se bucure de lucrurile pe care le au.

POZITIV

Se simt mai confortabil în mijlocul familiei, alături de copii.
Modestia apare ca urmare a unui factor de stres: atunci când fac cumpărături și se tem de imposibilitatea lor de a asigura traiul pentru familie.

VINERI, SÂMBĂȚĂ

○ Starea zilei

FACTORI DE STRES DE LUNI PÂNĂ DUMINICĂ/ LOW /

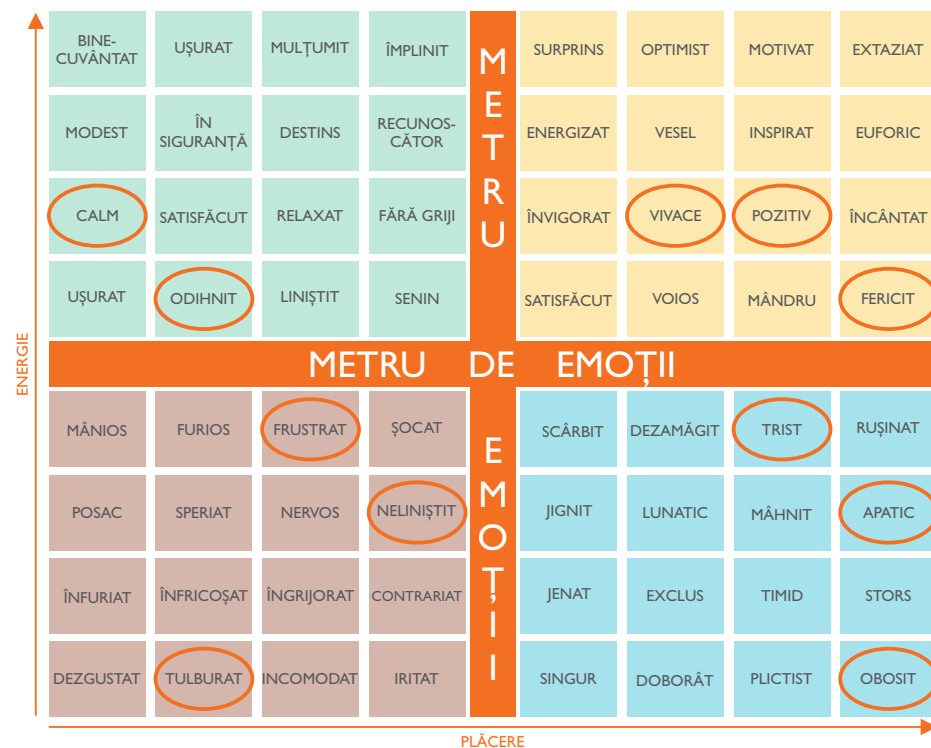
LUNI, MARȚI

Părinții din mediul rural sau cei cu venituri sub medie încep săptămâna mai optimist decât celelalte categorii;
Este mai puțin probabil ca în aceste zile să aibă un comportament violent;

NEGATIV

Încep să apară frustrări, sunt neliniștiți și se enervează repede.
Respondenții declară că tipă mai frecvent la copii și că le e greu să-și țină în frâu nervii.

MIERCURI, JOI

DUMINICĂ

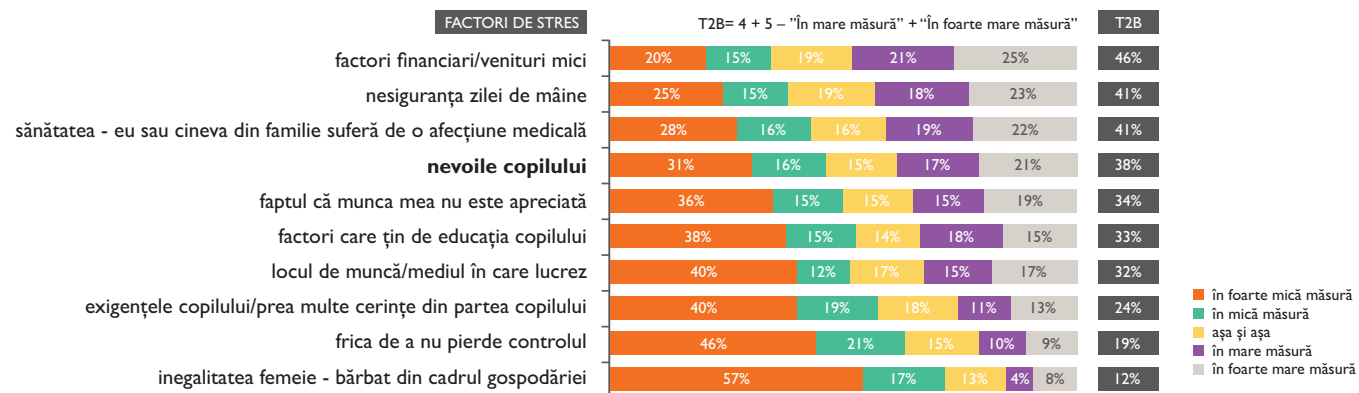
În rural low se observă o tendință puternică de a merge la biserică sau de a socializa cu vecinii.
Se încarcă de energie, toți menționează că este cea mai frumoasă zi din săptămână.

POZITIV

Cei din rural nu se bucură de odihnă nici într-o zi de sâmbătă.
Pentru cei din mediul low, week-end-ul este la fel de ocupat deoarece practică diferite activități pentru a avea "un ban în plus"

VINERI, SÂMBĂȚĂ

5. Ce îi neliniștește pe părinți?

6. Ce înseamnă să ai un copil?

Interviurile în profunzime au relevat faptul că pentru părinții care nu au îndeplinită nevoia de securitate sau de apartenență conform piramidei lui Maslow, acestea devin un factor de stres, iar copilul este privit ca "o grijă în plus".

O GRIJĂ ÎN PLUS

Creșterea copilului este descrisă ca fiind cea mai dificilă și importantă sarcină din lume, din cauza provocărilor legate de a-i satisface nevoile, dar și a constrângerilor părintelui care determină schimbarea stilului de viață și sacrificii pentru copil.

OGLINDA
PĂRINTELUI

Copilul devine unitatea de măsură a competenței părintelui, acesta având responsabilitatea creșterii și educării lui. Coplesit de acest rol, părintele încearcă, să replice felul în care el a fost crescut luând ca model propria copilărie.

7. De ce se tem părinții români?

25-35 ani
Persoanele tinere au frici ce țin de vârful piramidei, de împlinire personală. Atunci când vorbesc de fricile lor, aceștia nu sunt atenți la nevoile imediate și privesc în ansamblu lipsa de oportunități din România.

60+ ani
Teama respondenților mai în vârstă este legată de rațiuni emoționale, aceștia se tem că nu au reușit să facă tot ceea ce își doreau, se tem că nu au reușit să își ajute suficient copiii, se tem de singurătate.

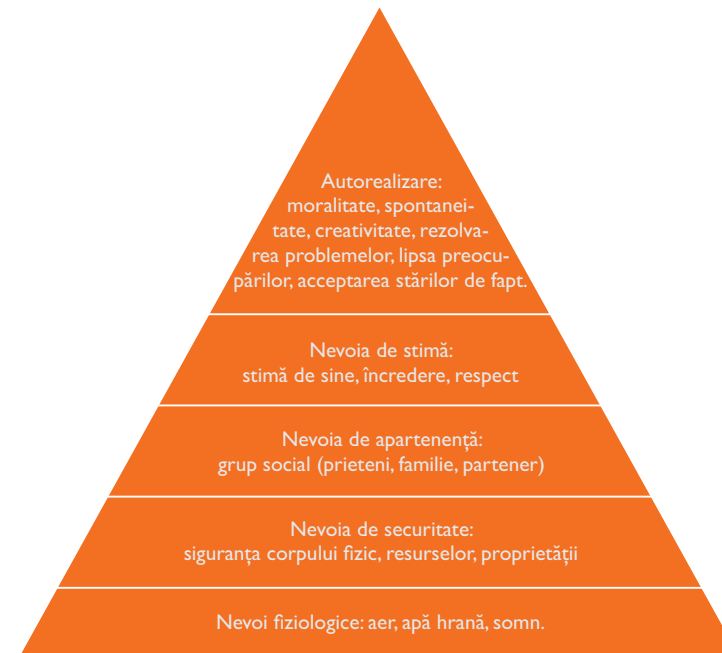

46-60 ani
Persoanele din această categorie de vârstă se tem de impredictibilitatea situației economice, de viitorul copiilor etc.

36-45 ani
Sunt, în general, tineri părinți care se simt copleșiți de responsabilități și au frici care țin de activitățile lor zilnice: alimentație incorectă, nu se pot odihni destul etc. Odată cu asumarea statutului de părinți, aceștia resimt frustrarea alunecării de la vârful piramidei către nevoile de bază de alimentație, odihnă și securitate financiară.

De ce se tem românii?

Liderii de opinie sunt de acord cu faptul că un copil trebuie să știe de frica părinților, că aceștia pot să aplice metode mai severe de disciplinare și pot să fie mai exigenți față de copiii lor. În același timp, aceștia transmit copiilor valori care îi ajută să se auto-depășească permanent, să aibă încredere în propriile forțe, să dezvolte un spirit critic, să nu se lase influențați și să judece după propriile credințe.

Persoanele din mediul **urban** se tem "să nu-și scape copiii din frâu" întrucât consideră că acest lucru le-ar afecta statutul social, dar și încrederea în sine și stima personală că reușesc să își îndeplinească cu succes rolul de părinți.

Persoanele din categoria **medium high** și din **rural low** pun mai mult accent pe socializare și pe ajutor reciproc.

Persoanele din categoria **rural-low** refuză să iasă din mentalitatea nevoilor de bază, aproape respingând nevoia de apartenență sau de participare la viața socială a comunității în care trăiesc.

Cu ce probleme se confruntă românii?

Persoanele din categoria **medium-high** spun că sărăcia reprezintă o alegere și nu cred în puterea de regenerare a mediului rural.

Persoanele din categoria **medium-high** susțin că se lovesc de prea multe nevoi financiare: cerințe mari la școală, multe cheltuieli pentru educația și traiul de zi cu zi al copilului și că, de fapt, învățământul nu este gratuit.

Persoanele din categoria **urban high** sunt nemulțumite de felul în care sunt evaluate cunoștințele copiilor lor, sunt de părere că la școală sunt abordate subiecte care nu ajută cu nimic copiii.

Pentru persoanele din categoria **medium – rural** principalele probleme cu care se confruntă sunt lipsa locurilor de muncă, precum și lipsa mijloacelor de transport în comun către orașe/orașele mai mari.

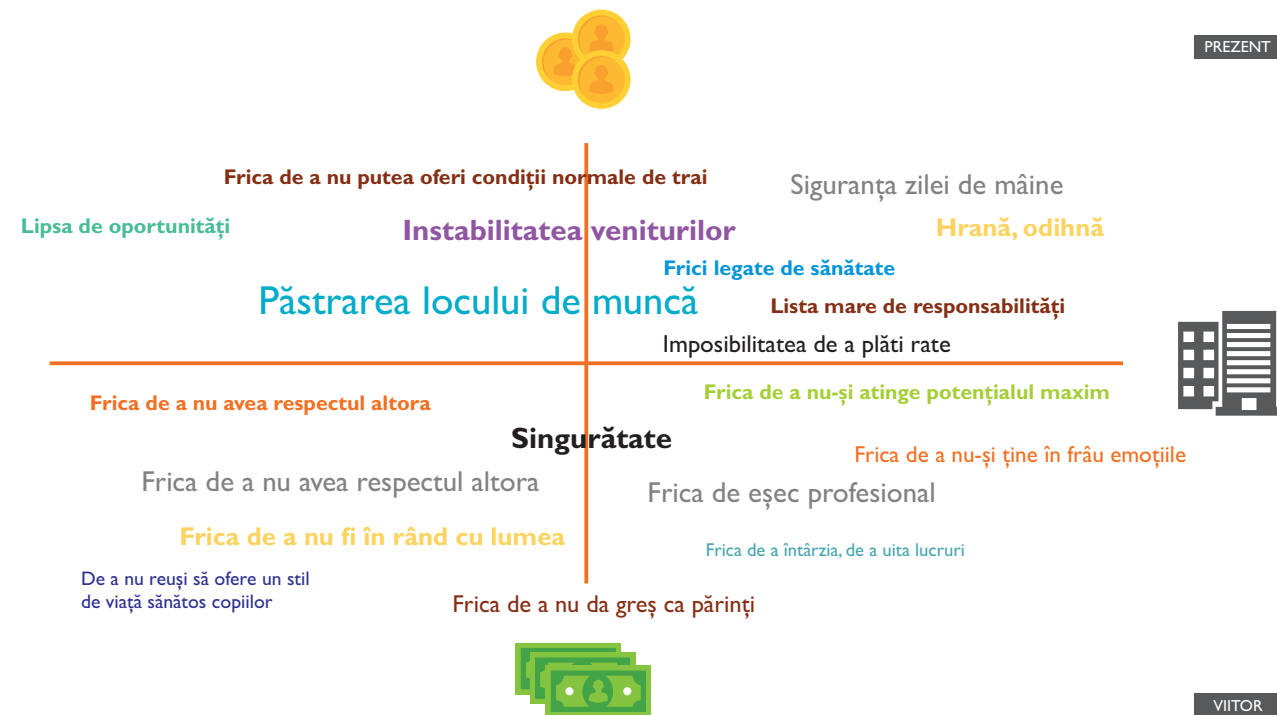
Persoanele din segmentul **low** sunt asistații sociali care locuiesc mai degrabă în chirie și pentru care faptul că nu au casa lor reprezintă un factor de stress, în special în rândul femeilor care resimt incapacitatea de a părăsi un barbat violent.

“Fata mea a început școala, iar după aceea nu s-a mai dus pentru că i-a fost rușine, că acolo erau numai fete de bani gata, erau mai bine îmbrăcate. Eu îi mai luam de la vechituri și i-a fost rușine, nu a mai vrut.”

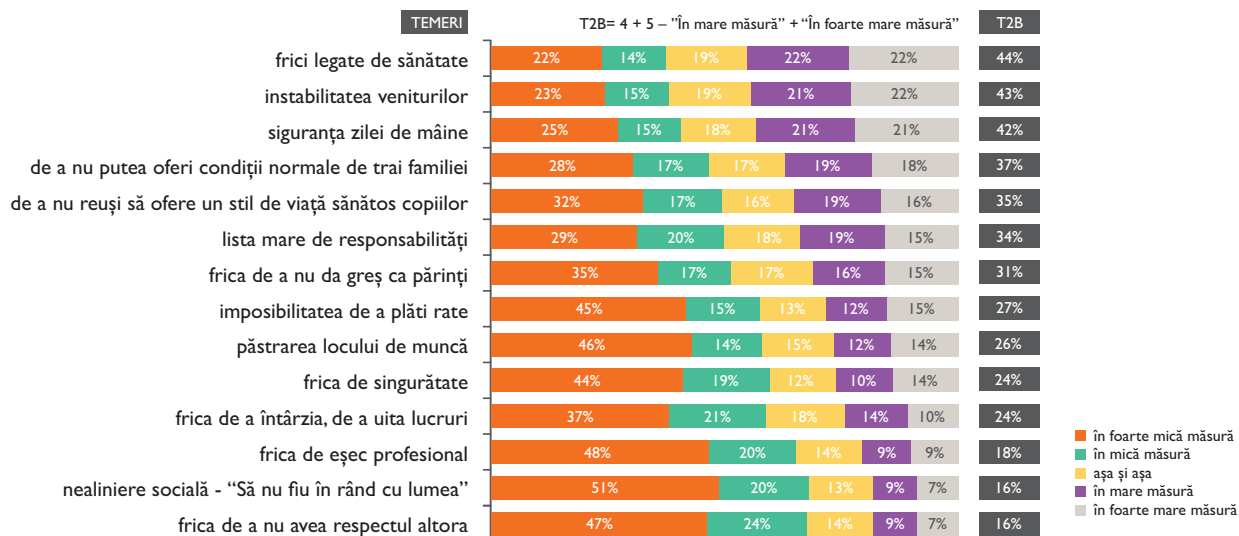

Mamele din segmentul low se străduiesc cât de mult pot pentru a oferi copiilor o viață mai bună decât au avut ele: “copiii să nu treacă prin ce am trecut eu.” Pentru aceasta sunt capabile de eforturi mari și sacrificii personale: “n-am mâncat eu și le-am dat lor, pentru că dacă ei sunt sătui și îi văd liniștiți, eu mă culc așa, nu îmi trebuie nimic, doar să îi văd pe ei bine”.

De ce se tem românii?

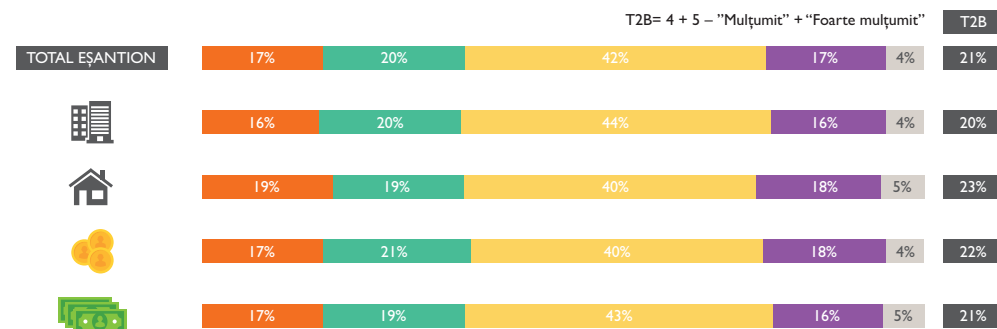
De ce se tem românii?

TEMERI	Total eșantion				
Frici legate de sănătate	45%	44%	46%	55%	39%
Instabilitatea veniturilor	44%	43%	44%	54%	38%
Siguranța zilei de mâine	42%	42%	42%	51%	37%
De a nu putea oferi condiții normale de trai familiei	37%	37%	38%	45%	33%
De a nu reuși să ofere un stil de viață sănătos copiilor	35%	34%	36%	39%	33%
Lista mare de responsabilități	34%	37%	30%	35%	33%
Frica de a nu da greș ca părinți	31%	32%	30%	33%	30%
Imposibilitatea de a plăti rate	27%	27%	28%	32%	24%
Păstrarea locului de muncă	26%	27%	24%	29%	24%
Frica de singurătate	25%	24%	26%	30%	22%
Frica de a întârzia, de a uita lucruri	24%	22%	27%	30%	21%
Frica de eșec profesional	18%	18%	17%	20%	17%
Nealiniere socială – „Să nu fiu în rând cu lumea”	16%	15%	17%	22%	13%
Frica de a nu avea respectul altora	15%	13%	18%	20%	13%

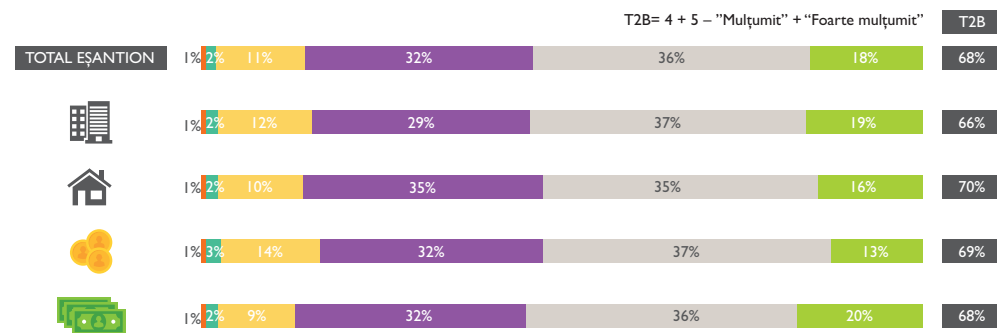
○ Semnificativ mai mic decât totalul ○ Semnificativ mai mare decât totalul

8. Cât de mulțumiți sunt românii de sistemul de învățământ românesc?

■ deloc mulțumit
 ■ nemulțumit
 ■ așa și așa
 ■ mulțumit
 ■ foarte mulțumit

9. Cât de mulțumiți sunt românii de notele pe care le primesc copiii lor?

■ deloc mulțumit
 ■ nemulțumit
 ■ așa și așa
 ■ mulțumit
 ■ foarte mulțumit
 ■ nu este cazul (copilul este prea mic)

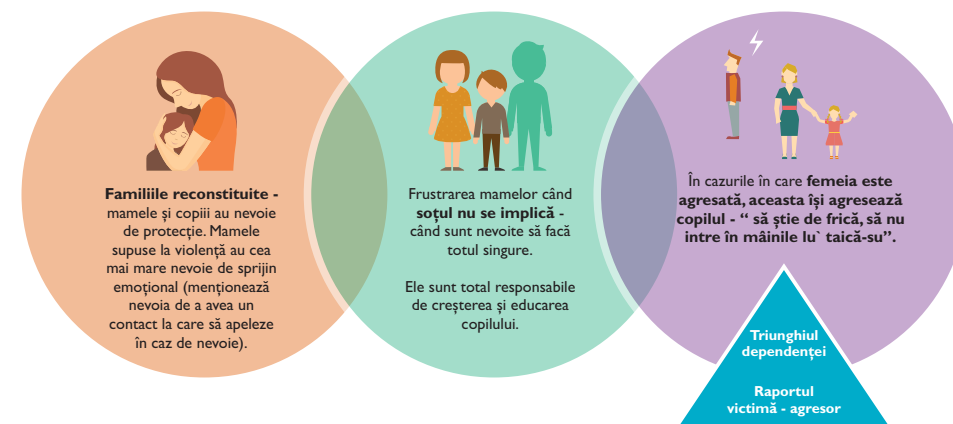

Concluzii

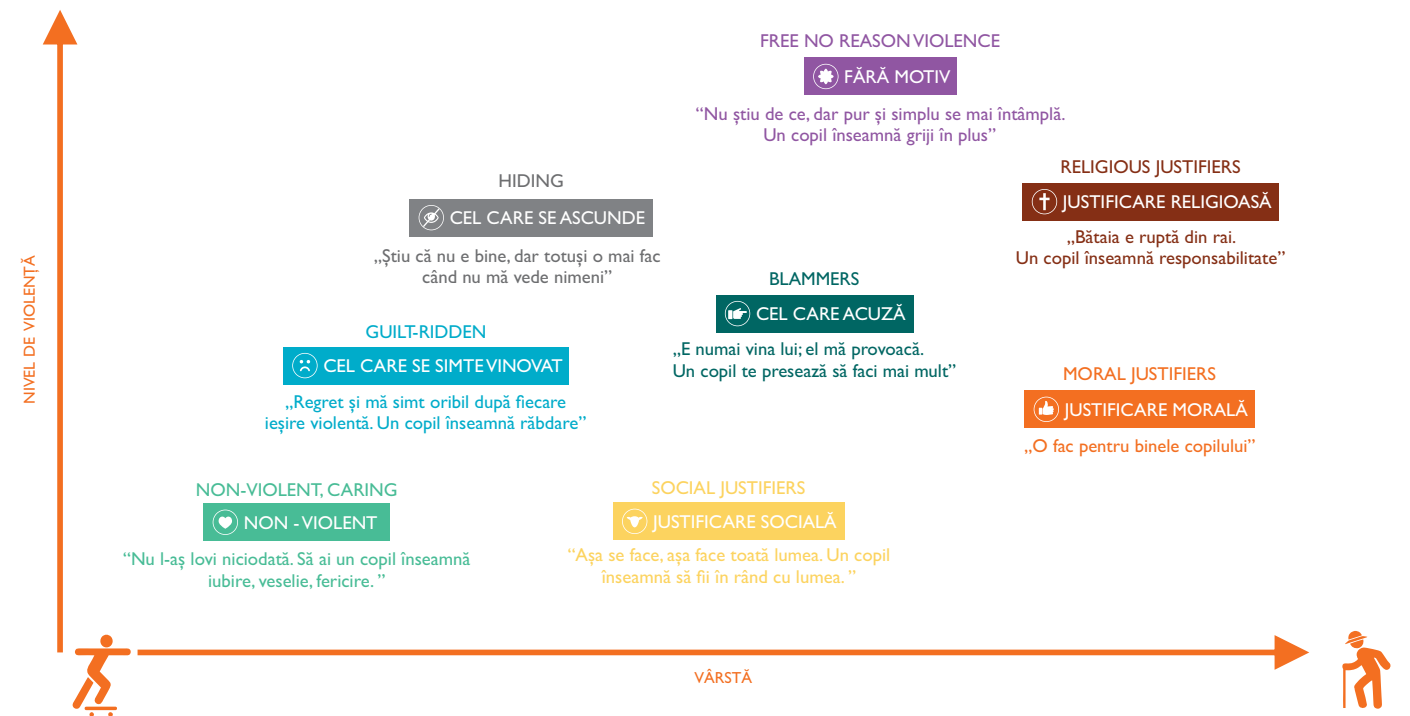
- În cazul familiilor reconstituite, mamele și copiii au nevoie de protecție. În special mamele care au fost supuse la violență au cea mai mare nevoie de sprijin emoțional și aduc mereu în discuție necesitatea de a avea un contact pe care să îl apeleze în caz de nevoie.
- Apare starea de frustrare a mamelor care suferă atunci când soțul nu se implică, atunci când sunt nevoite să

facă totul singure. Mamele sunt singurele responsabile de creșterea și educarea copilului;

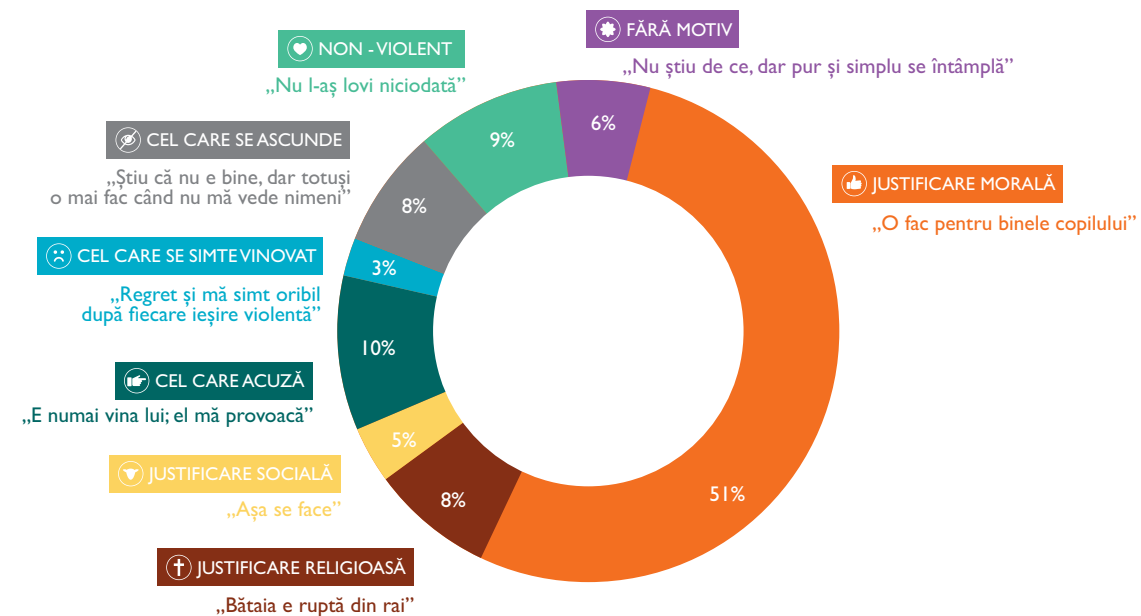
- În cazurile în care femeia este agresată, aceasta își agresează la rândul ei copilul, motivând faptul că trebuie "să știe de frică, să nu intre în mâinile lui taică-su", moment în care se instalează triunghiul dependenței copil – mamă – soț.

10. De ce lovim copiii? 7 tipologii de părinți care își lovesc copilul

11. Doar 1 din 10 părinți nu și-ar lovi niciodată copilul

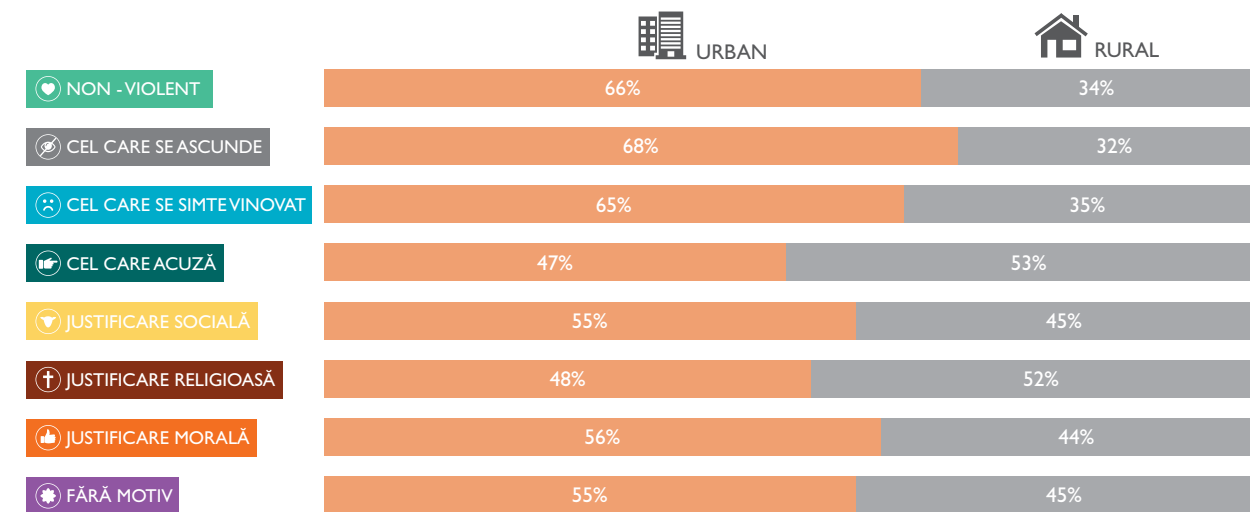
12. Când lovim copiii? Clasificarea pe vârste ale copiilor

	TOTAL EȘANTION	0 - 2 ani	3 - 5 ani	6 - 8 ani	9 - 12 ani	Adolescent	Adult
♥ NON - VIOLENT	9,3%	11,7%	11,6%	7,3%	7,0%	9,7%	8,1%
🔪 CEL CARE SE ASCUNDE	7,5%	9,0%	6,5%	9,3%	4,7%	9,7%	6,5%
😞 CEL CARE SE SIMTE VINOVAȚ	2,8%	2,8%	1,3%	4,0%	4,2%	6,3%	1,6%
👉 CEL CARE ACUZĂ	10,3%	12,4%	10,3%	12,0%	12,6%	13,1%	8,3%
👉 JUSTIFICARE SOCIALĂ	5,5%	7,6%	6,5%	5,3%	3,3%	4,2%	6,5%
✝ JUSTIFICARE RELIGIOASĂ	8,1%	9,7%	6,5%	6,7%	10,7%	8,4%	8,1%
👍 JUSTIFICARE MORALĂ	50,6%	45,5%	51,6%	49,3%	49,8%	40,9%	55,3%
⚙ FĂRĂ MOTIV	5,9%	1,4%	5,8%	6,0%	7,9%	7,6%	5,5%

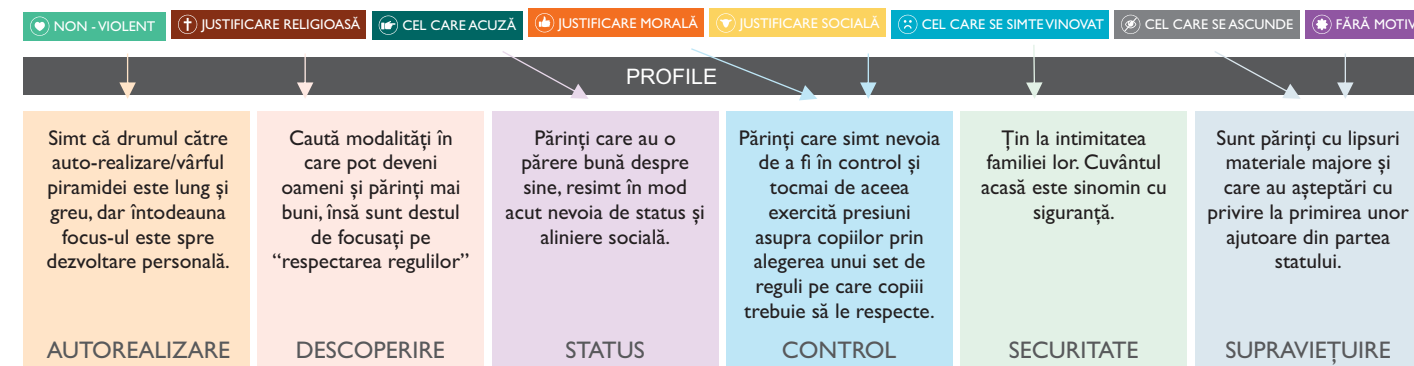
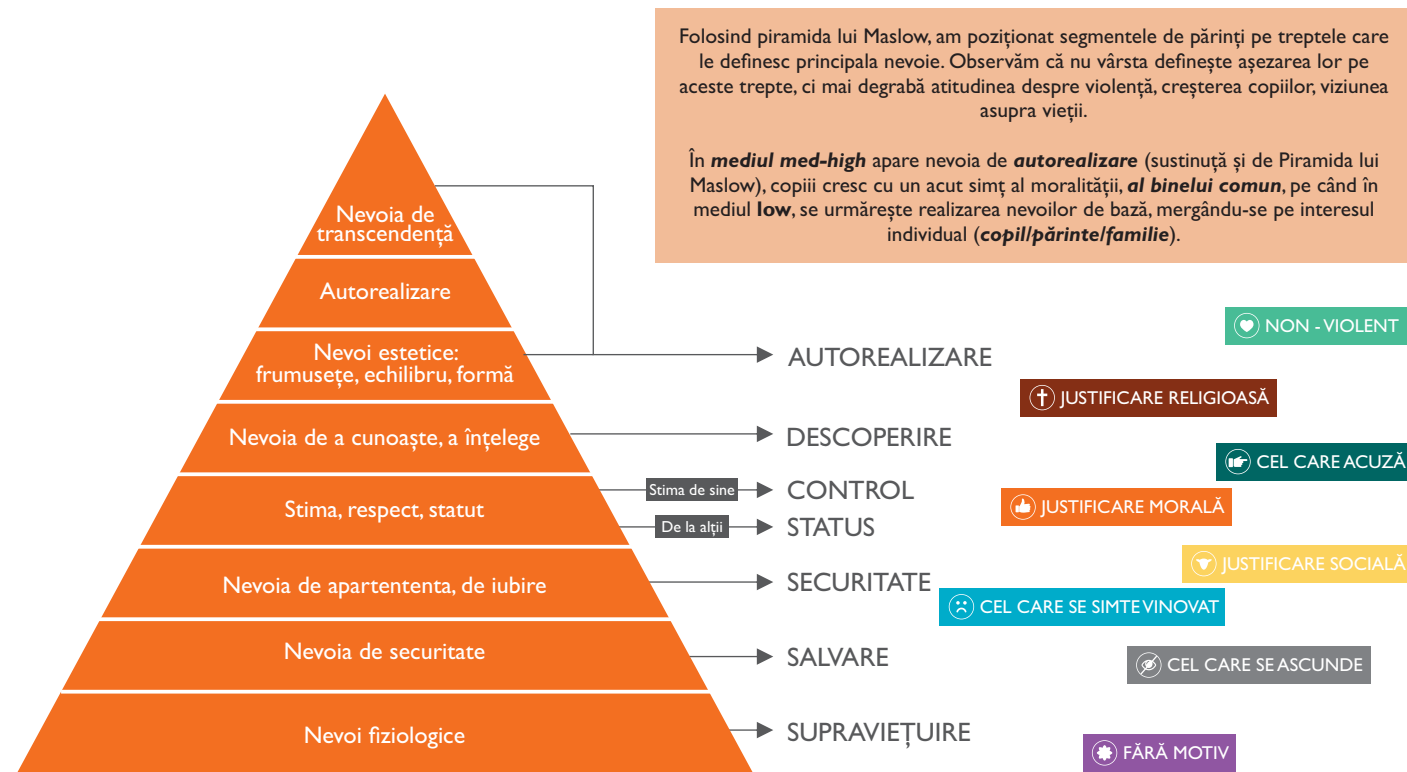
○ Semnificativ mai mic decât totalul

○ Semnificativ mai mare decât totalul

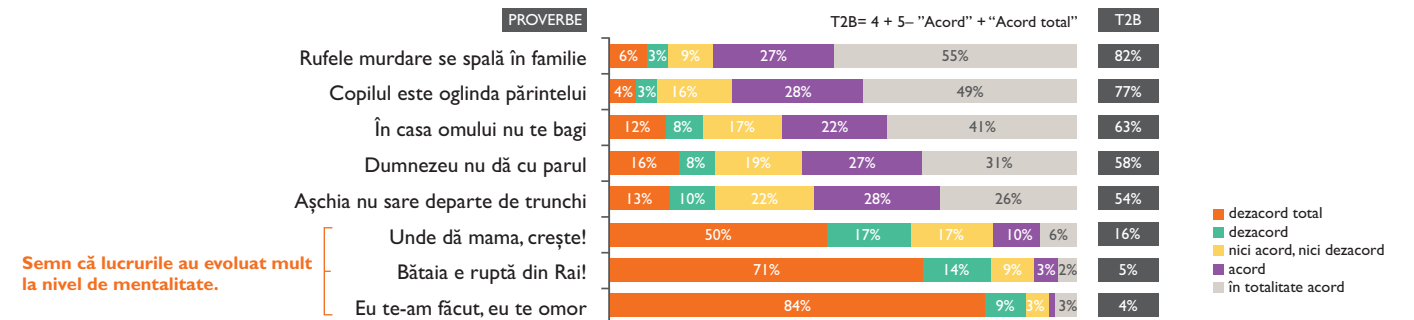
13. Din ce medii provin părinții?

14. De ce lovim copiii? Caracterizarea pe tipologii

15. De ce lovim copiii? Proverbe românești

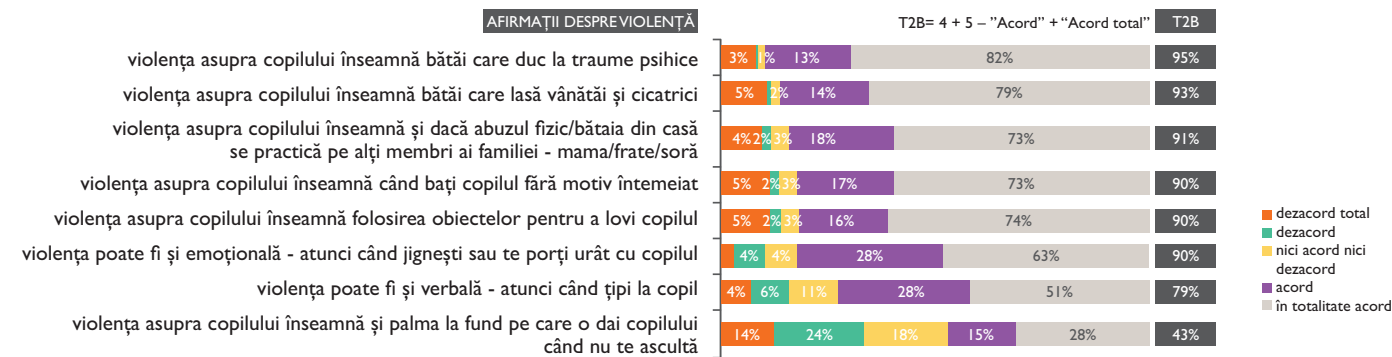

PROVERBE	Total eșantion				
Bătaia e ruptă din Rai!	6%	5%	7%	7%	5%
În casa omului nu te bagi	63%	68%	62%	67%	61%
Copilul este oglinda părintelui	77%	75%	80%	83%	74%
Dumnezeu nu dă cu parul	58%	56%	60%	62%	56%
Rufele murdare se spală în familie	82%	83%	79%	82%	81%
Eu te-am făcut, eu te omor	4%	1%	7%	5%	3%
Unde dă mama, crește!	16%	13%	20%	22%	13%
Așchia nu sare departe de trunchi	54%	51%	59%	57%	53%

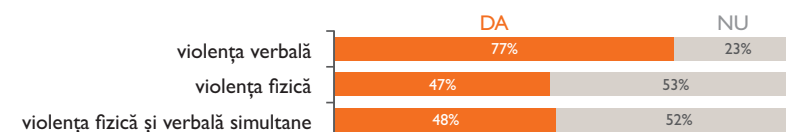
PROVERBE	Total eșantion	 NON VIOLENT	 CEL CARE SE ASCUNDE	 CEL CARE SE SIMTE VINOVAT	 CEL CARE ACUZA	 JUSTIFICARE SOCIALĂ	 JUSTIFICARE RELIGIOASĂ	 JUSTIFICARE MORALĂ	 FĂRĂ MOTIV
Bătaia e ruptă din Rai!	6%	5%	3%	3%	6%	5%	15%	5%	8%
În casa omului nu te bagi	63%	47%	64%	50%	72%	61%	62%	65%	65%
Copilul este oglinda părintelui	77%	67%	73%	74%	82%	78%	80%	78%	75%
Dumnezeu nu dă cu parul	58%	50%	41%	50%	58%	67%	61%	60%	65%
Rufele murdare se spală în familie	82%	66%	86%	68%	81%	90%	83%	82%	89%
Eu te-am făcut, eu te omor	4%	4%	2%	9%	4%	5%	9%	2%	4%
Unde dă mama, crește!	16%	14%	7%	18%	18%	21%	26%	15%	23%
Așchia nu sare departe de trunchi	54%	41%	40%	47%	55%	58%	55%	58%	65%

 Semnificativ mai mic decât totalul Semnificativ mai mare decât totalul

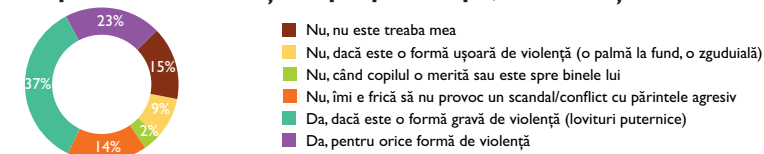
16. Percepții asupra violenței

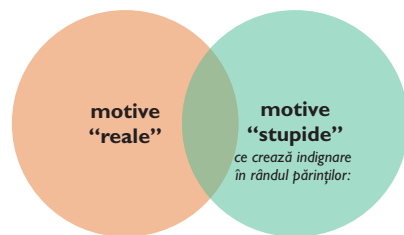
17. Ați observat în jurul dumneavoastră părinți violenți față de proprii copii?

18. Dacă observați în jurul dumneavoastră un părinte violent față de propriul copil, interveniți?

19. Cum justifică românii bătaia?

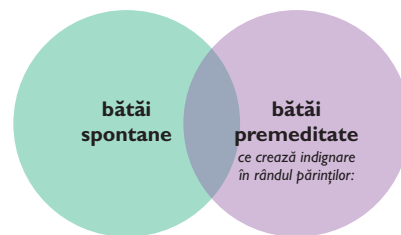
Copilul cere mai mult decât părintele își permite părintele, nu este recunoscător pentru ceea ce părintele îi oferă.

Copilul este neascultător, face năzbâtii

Atunci când este pentru binele copilului, sunt motive care apar în adolescență și copilul are nevoie de o corecție.

Atunci când copilul intervine între partener și parteneră (în cazuri de violență împotriva mamelor);

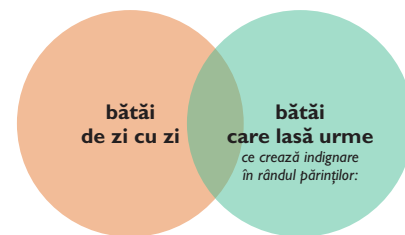
Atunci când copilul cere să îi fie acoperite nevoile de bază – mâncare, haine, lucruri pentru școală;

O palmă la fund, palma peste gură când vorbește urât, urecheala, zguduiala

Când este pedepsit pentru o faptă și bătaia e serioasă;

Când se folosesc diferite obiecte;

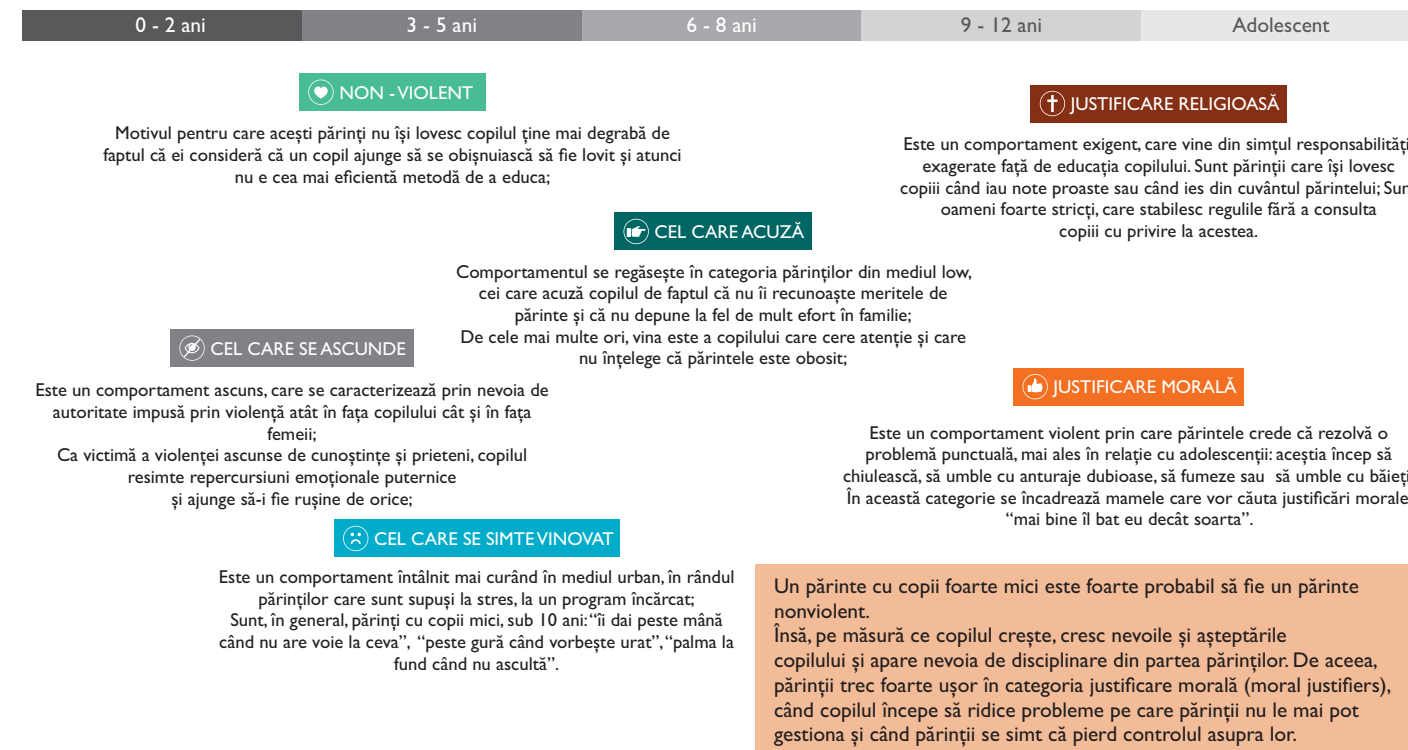

O palmă la fund, palma peste gură când vorbește urât, urecheala, zguduiala, păruiala;

Vânăță, cicatrici; Traume psihice – copilul se ferește când te apropii;

20. De ce lovim copiii?

21. Ce înseamnă violență asupra copilului? Percepții ale violenței în funcție de mediul respondenților.

AFIRMAȚII DESPRE VIOLENȚĂ	Total eșantion				
violența asupra copilului înseamnă bătăi care lasă vânătăi și cicatrici	93%	94%	92%	93%	93%
violența asupra copilului înseamnă bătăi care duc la traume psihice	95%	96%	94%	94%	96%
violența asupra copilului înseamnă și palma la fund pe care o dai copilului când nu te ascultă	43%	46%	39%*	38%*	45%
violența asupra copilului înseamnă folosirea obiectelor pentru a lovi copilul	90%	91%	89%	89%	91%
violența asupra copilului înseamnă când bați copilul fără motiv întemeiat	90%	92%	88%	88%	92%
violența poate fi și verbală - atunci când ții la copil	79%	81%	76%	76%	81%
violența poate fi și emoțională - atunci când jignești sau te porți urât cu copilul	90%	91%	89%	88%	91%
violența asupra copilului înseamnă și dacă abuzul fizic/bătaia din casă se practică pe alți membri ai familiei - mama/frate/soră	91%	91%	90%	89%	92%

 Semnificativ mai mic decât totalul
  Semnificativ mai mare decât totalul
 *Cei din mediul rural, segmentul low nu încadrează "palma la fund" în rândul comportamentelor violente.

22. Ce înseamnă violență asupra copilului? Percepții ale violenței în funcție de tipologia respondenților.

AFIRMAȚII DESPRE VIOLENȚĂ	Total eșantion	 NON VIOLENT	 CEL CARE SE ASCUNDE	 CEL CARE SE SIMTE VINOVAȚ	 CEL CARE ACUȚĂ	 JUSTIFICARE SOCIALĂ	 JUSTIFICARE RELIGIOASĂ	 JUSTIFICARE MORALĂ	 FĂRĂ MOTIV
violența asupra copilului înseamnă bătăi care lasă vânătăi și cicatrici	93%	92%	96%	85%	94%	94%	96%	93%	92%
violența asupra copilului înseamnă bătăi care duc la traume psihice	95%	95%	99%	97%	95%	92%	96%	95%	92%
violența asupra copilului înseamnă și palma la fund pe care o dai copilului când nu te ascultă	43%	48%	55%	47%	40%	47%	39%	41%	35%
violența asupra copilului înseamnă folosirea obiectelor pentru a lovi copilul	90%	91%	95%	88%	94%	85%	91%	89%	92%
violența asupra copilului înseamnă când bați copilul fără motiv întemeiat	90%	90%	92%	88%	90%	86%	89%	91%	87%
violența poate fi și verbală - atunci când ții la copil	79%	81%	91%	79%	77%	76%	74%	79%	75%
violența poate fi și emoțională - atunci când jignești sau te porți urât cu copilul	90%	90%	93%	85%	90%	91%	90%	90%	89%
violența asupra copilului înseamnă și dacă abuzul fizic/bătaia din casă se practică pe alți membri ai familiei - mama/frate/soră	91%	90%	95%	94%	94%	89%	89%	90%	89%

 Semnificativ mai mic decât totalul
  Semnificativ mai mare decât totalul

23. Ce înseamnă violență asupra copilului? Percepții ale violenței asupra copilului în funcție de vârsta copilului.

AFIRMAȚII DESPRE VIOLENȚĂ	Total eșantion	0 - 2 ani	3 - 5 ani	6 - 8 ani	9 - 12 ani	Adolescent	Adult
violența asupra copilului înseamnă bătăi care lasă vânătăi și cicatrici	93%	92%	97%	95%	92%	94%	92%
violența asupra copilului înseamnă bătăi care duc la traume psihice	95%	94%	97%	97%	94%	95%	95%
violența asupra copilului înseamnă și palma la fund pe care o dai copilului când nu te ascultă	43%	44%	48%	38%	41%	46%	42%
violența asupra copilului înseamnă folosirea obiectelor pentru a lovi copilul	90%	90%	91%	89%	90%	91%	90%
violența asupra copilului înseamnă când bați copilul fără motiv întemeiat	90%	90%	90%	93%	88%	91%	90%
violența poate fi și verbală - atunci când țipi la copil	79%	83%	83%	84%	77%	78%	78%
violența poate fi și emoțională - atunci când jignești sau te porți urât cu copilul	90%	92%	94%	95%	87%	90%	90%
violența asupra copilului înseamnă și dacă abuzul fizic/bătaia din casă se practică pe alți membri ai familiei - mama/frate/soră	91%	92%	92%	91%	92%	92%	90%

○ Semnificativ mai mic decât totalul ○ Semnificativ mai mare decât totalul

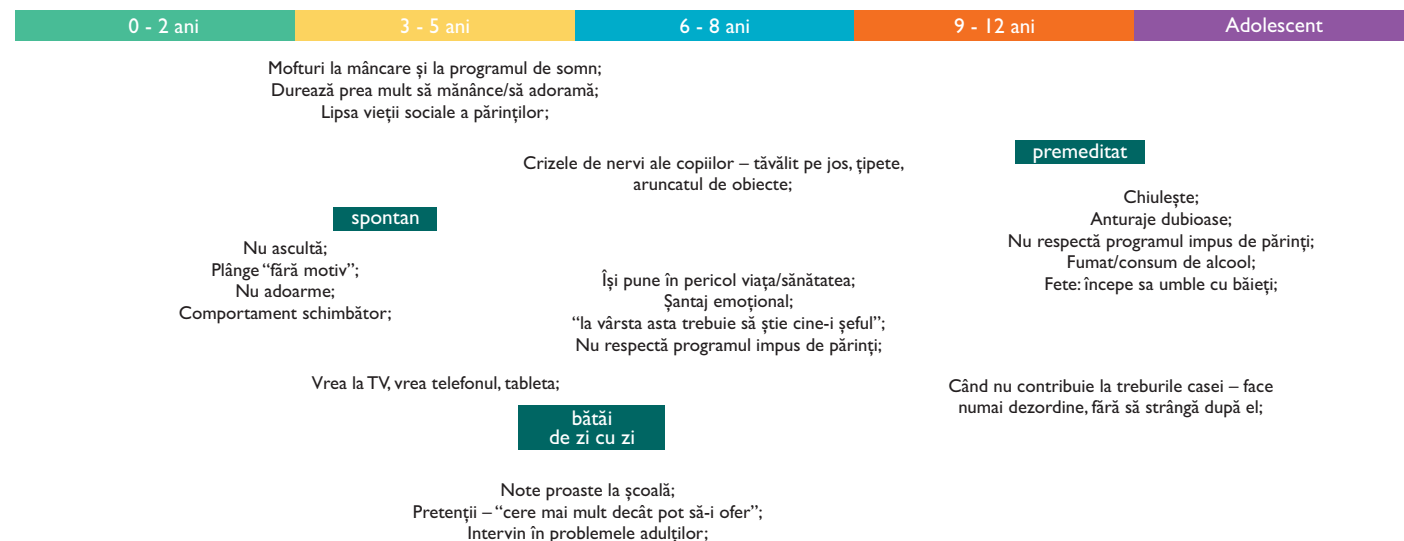
24. Ce înseamnă violență asupra copilului? Percepții ale violenței asupra copilului la atei versus credincioși.

AFIRMAȚII DESPRE VIOLENȚĂ	Total eșantion	ATEU 6%	CREDINCIOS 50%
violența asupra copilului înseamnă bătăi care lasă vânătăi și cicatrici	93%	89%	95%
violența asupra copilului înseamnă bătăi care duc la traume psihice	95%	96%	96%
violența asupra copilului înseamnă și palma la fund pe care o dai copilului când nu te ascultă	43%	56%	46%
violența asupra copilului înseamnă folosirea obiectelor pentru a lovi copilul	90%	91%	91%
violența asupra copilului înseamnă când bați copilul fără motiv întemeiat	90%	93%	90%
violența poate fi și verbală - atunci când țipi la copil	79%	74%	82%
violența poate fi și emoțională - atunci când jignești sau te porți urât cu copilul	90%	85%	91%
violența asupra copilului înseamnă și dacă abuzul fizic/bătaia din casă se practică pe alți membri ai familiei - mama/frate/soră	91%	93%	92%

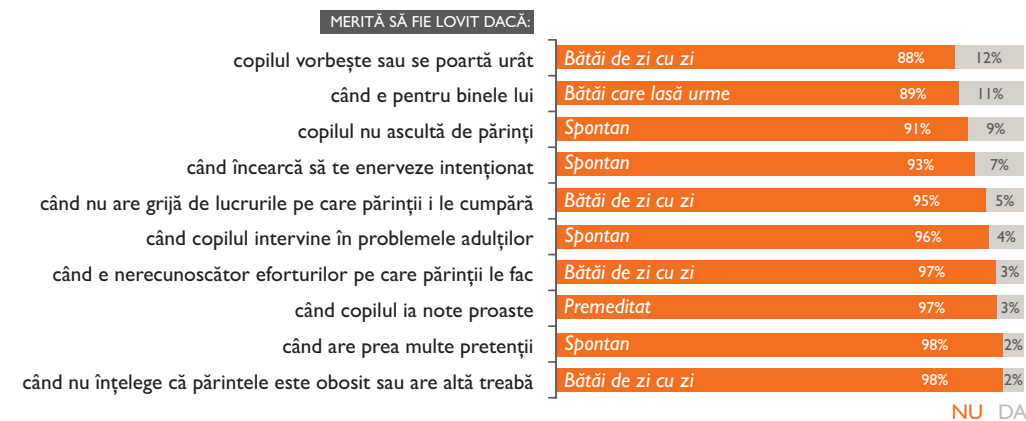
○ Semnificativ mai mic decât totalul ○ Semnificativ mai mare decât totalul

*Cei se declară religioși (merg la biserică, țin post etc.) percep mai puțin ca cei atei că "o palmă la fund" e un comportament violent, dar sunt mai împotriva violenței verbale.

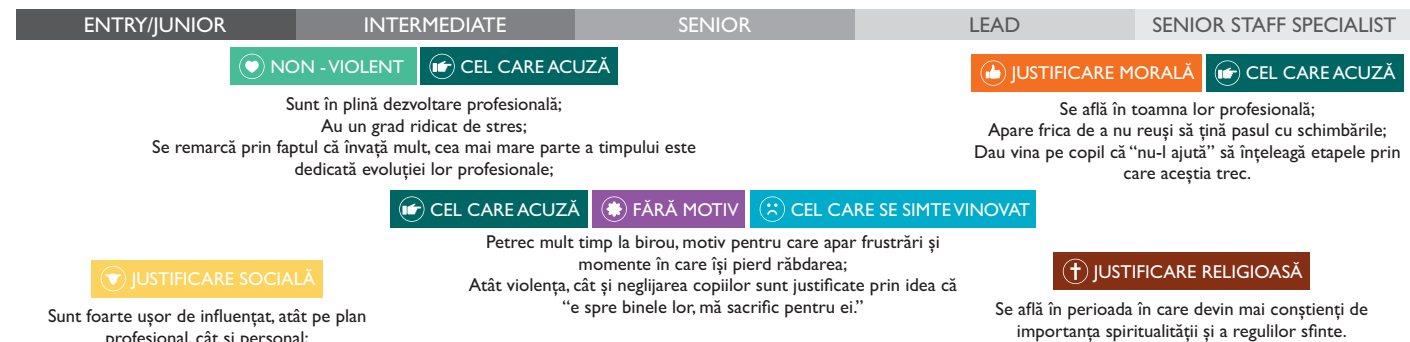
25. Factori declanșatori pentru violența asupra copiilor

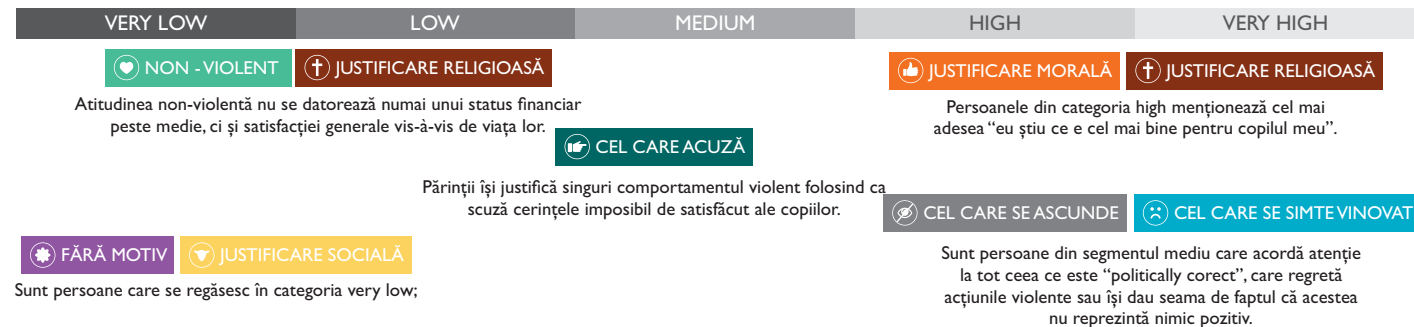
26. Când merită copilul să fie lovit?

27. Este traseul profesional sau nivelul de stres al părinților un factor de influență asupra comportamentului violent?

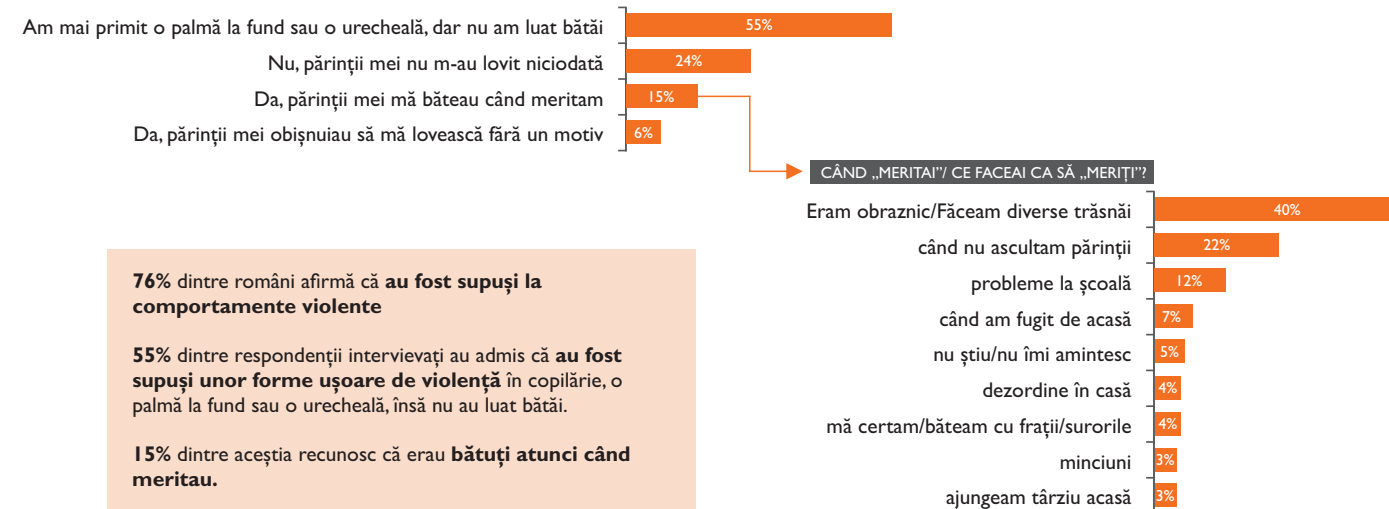

28. Bătaia se moștenește?

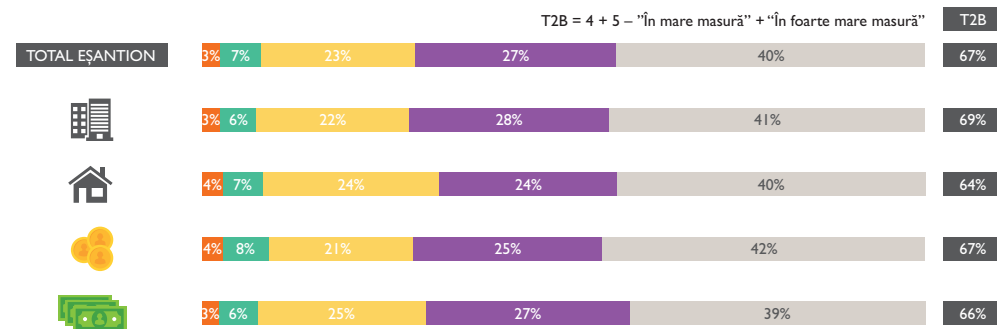
29. Supunerea la comportamente violente în copilărie în funcție de segmente

Î: În copilăria dvs, ați fost supus unor comportamente violente?

30. Violența verbală, semn al violenței fizice?

Î: În ce măsură credeți că actele de violență verbală prezente în spațiul public sunt semne ale agresiunii fizice acasă?

În foarte mică măsură
 În mică măsură
 Așa și așa
 În mare măsură
 În foarte mare măsură

desen de Alexandra Năstasă

CONCLUZII

De cele mai multe ori, violența este un abuz de putere care apare atunci când părinții se simt neputincioși sau simt că pierd controlul. Aproximativ 60% dintre părinții români sunt de acord cu afirmațiile “Dumnezeu nu dă cu parul”. Totodată, același procent nu consideră că “o palmă la fund” este un comportament violent. Părinții se simt în măsură să ia decizii pentru copiii lor și folosesc violența pentru a păstra relația părinte-copil așa cum vor ei. Jumătate dintre părinți aparțin segmentului **Falșilor Altruști** (“moral justifiers”) care consideră că “e spre binele copilului” să fie lovit din când în când.

Mai puțini părinți din segmentul Non-violent (“Loving parent”) cred că un copil reprezintă oglinda părinților, ceea ce înseamnă că aceștia folosesc și alte modalități de creștere a copilului și nu sunt de acord cu modul în care ei înșiși au fost crescuți de părinții lor.

Se observă că 82% dintre respondenți sunt de acord cu proverbul românesc “Rufele se spală în familie”, fapt care ne confirmă că schimbul de idei și metodele de rezolvare a problemelor sunt limitate sau că se folosesc aceleași metode din generație în generație.

De asemenea, 77% dintre respondenți sunt de acord cu proverbul “**Copilul este oglinda părintelui**”, ceea ce susține ipoteza construită în etapa calitativă. Violența este o tradiție de familie și nu este văzută ca ceva negativ, după cum afirmă unii dintre respondenți: “Și pe noi (pe mine și pe frații mei) ne-au bătut și uite ce oameni au scos din noi.”

Un procent major de 55% dintre respondenții intervievați au admis că au fost supuși unor forme ușoare de violență în copilărie, o palmă la fund sau o urecheală, însă nu au luat bătăi, iar 15% dintre aceștia recunosc că erau bătuți atunci când meritau.

RECOMANDĂRI

În cadrul Parteneriatului Global "EndViolence Against Children" (Opriți violența asupra copilului), România este una dintre țările cu statut de Campion (Pathfinding) în efortul de combatere a violenței asupra copilului. Printre altele, acest lucru înseamnă că „România se angajează să facă o prioritate din consolidarea legislației și politicilor publice în domeniul luptei împotriva violenței la care sunt supuși copiii.” (Prim-Ministrul României, eveniment public de lansare a Campaniei "EndViolence against Children" în România, 2 martie 2017).

Pornind de la această asumare politică și de la gravitatea rezultatelor prezentei cercetări, World Vision România face următoarele recomandări de modificare a politicilor cu privire la protecția copiilor față de cele mai grave forme de violență:

Parlamentul României

- Modificarea legislației în domeniul protecției drepturilor copilului, în vederea înființării, finanțării și dezvoltării serviciilor de monitorizare și de prevenire a cazurilor de abuz, neglijare și exploatare a copilului, la nivelul fiecărei Autorități Publice Locale;
- Îmbunătățirea cadrului legal de asigurare a protecției și

reabilitării copiilor victime;

- Introducerea obligativității participării la cursuri de informare și reabilitare a celor care au abuzat copii și constituirea Registrului unic național al persoanelor condamnate pentru abuz asupra copiilor.

Ministerul Justiției Sociale/Autoritatea Națională de Protecție a Copilului și Adopție (ANPDCA)

- Crearea de servicii specializate de sprijin pentru victimele violenței la nivelul fiecărui DGASPC, asigurând monitorizarea, raportarea și intervenția pentru copiii afectați de violență;
- Întărirea măsurilor de prevenție și de răspuns;
- Crearea cadrului de colaborare pentru obținerea și diseminarea expertizei necesare în prevenirea abuzului asupra copilului și reabilitarea copiilor victime. Implicarea ONG-urilor în acest proces și în identificarea celor mai bune practici din România care ar putea fi documentate și extinse la nivel național și comunicate la nivel internațional;

- În calitate de instituție coordonatoare, asigurarea cadrului de cooperare pentru ca România să-și poată asuma cu succes rolul de țară Campion la nivel internațional, prin monitorizarea și prezentarea publică periodică a rezultatelor demersurilor de îmbunătățire a situației copiilor aflați în risc de abuz;

- Demararea unei campanii naționale de conștientizare cu privire la prevederile legislației în vigoare, în ceea ce privește interzicerea corecțiilor fizice și în ceea ce privește obligativitatea profesioniștilor care, prin activitatea lor, intră în contact cu copii supuși violenței, de a sesiza autoritățile pentru protecția copilului. Întărirea semnificativă, în paralel, a capacității serviciilor locale de protecție a copilului, astfel încât acestea să poată interveni prompt și în interesul superior al copilului;

- Demararea unei campanii naționale de conștientizare publică privind efectele benefice ale educației fără violență și ale efectelor negative pe termen lung ale utilizării metodelor violente de disciplinare a copiilor;

- Finanțarea și implementarea unei strategii naționale de educație parentală, care să includă (printre altele) servicii de consiliere pentru părinți și campanii de

conștientizare publică cu privire la beneficiile educației non-violente;

- Crearea cadrului legislativ pentru organizarea de cursuri gratuite pentru cei mai vulnerabili părinți cu privire la educația non-violentă.

Sistemul Judiciar

- Crearea unor programe de formare pentru procurori și pentru alți lucrători din domeniu pentru instrumentarea corectă a cazurilor în care se verifică violența asupra copilului;
- Crearea unui registru unic național cu persoane condamnate pentru abuz asupra copiilor, în vederea limitării accesului lor la funcții care presupun contactul direct cu copiii.

Poliția Română

- Demararea unei campanii interne de conștientizare a personalului, în vederea înțelegerii complete a legislației împotriva abuzului și violenței împotriva copilului (incluzând articolele 197 și 199 din noul Cod Penal actualizat în 2017) și pregătirea în vederea aplicării prompte și eficiente a legislației în domeniul protecției copilului împotriva abuzului și violenței.

Ministerul Finanțelor

- Creșterea investițiilor publice în servicii care au ca obiectiv protejarea copiilor și a încetării violenței asupra lor, ținând cont de pierderile financiare datorate efectelor violenței asupra copiilor pe termen lung;
- Efectuarea de alocări clare de la bugetul de stat și monitorizarea sumelor cheltuite în beneficiul direct al copiilor.

Ministere de resort care angajează profesioniști ce vin în contact cu copii (învățământ, sănătate etc.)

- Colaborarea cu ANPDCA în vederea informării membrilor care vin în contact cu copii cu privire la obligativitatea, conform legii, de a raporta cazurile de violență asupra copilului.

Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene

- Instruirea primarilor cu privire la prevederile legale în domeniul protecției copilului;
- Finanțarea, activarea și capacitatea Consiliilor Comunitare Consultative (CCC). Crearea unei metodologii

de lucru la nivel național, asigurarea bugetului pentru funcționarea CCC și instruirea membrilor CCC, astfel încât aceștia să poată avea un rol activ în prevenție, intervenție și monitorizare;

- Crearea unei mărci de tip 'Comunitate fără violență asupra copiilor', care să promoveze dreptul copiilor de a trăi într-o comunitate non-violentă.

Ministerul Afacerilor Externe

- Alocarea unui procent clar din asistența oficială pentru dezvoltare oferită de țara noastră pentru combaterea violenței asupra copilului la nivel internațional, în vederea îndeplinirii Obiectivului de Dezvoltare Sustenabilă numărul 16.2;
- Oferirea de contribuții voluntare și asistență tehnică pentru Parteneriatul Global "End Violence Against Children", în cadrul căruia România este stat Campion (Pathfinding).

ANEXE - DATE DIN STUDII ȘI CERCETĂRI

Informații cheie despre implicațiile violenței asupra sănătății, educației, dezvoltării spirituale, sociale și economice

Context

În 2015, un număr estimat de 1,7 miliarde de copii au experimentat o formă de violență interpersonală la nivel mondial. În 2016, în România au fost raportate 14.323 de cazuri de abuz, cu 5,7% mai multe decât în 2015 (13.546). Anual, numărul cazurilor de abuz raportate crește cu aprox. 1.000, deși populația de copii continuă să scadă, fiind în prezent cu 40% mai mică față de 1990. Din totalul de 1.252 de cazuri de abuz asupra copilului, 1.073 de cazuri au avut loc în familie (86%)¹.

Cu toate că numărul de cazuri de abuz raportate formal a crescut în ultimii ani, dimensiunea reală a violenței asupra copilului este greu de estimat doar pe baza cazurilor raportate, care sunt de obicei cele mai dramatice, sau cele care au putut fi cunoscute și raportate. Adesea, ele reprezintă doar vârful icebergului față de violență cotidiană, care nu sunt percepute ca un abuz asupra copilului, sau nu sunt raportate către autorități și care afectează în mod direct dezvoltarea fizică și mentală a copiilor.

În 2013, un studiu realizat de Salvați Copiii România atrăgea atenția asupra problemei abuzului asupra copiilor în societatea

românească: „Violența împotriva copiilor ține societatea prizonieră într-un cerc vicios al violenței: violența naște violență”. Deși Legea nr. 272/2004 privind protecția copilului identifică și sancționează cazurile de abuz, în România încă se practică pedeapsa corporală în cazul copiilor, sub vechea sintagmă „bătaia este ruptă din Rai”. Concluziile studiului realizat de Salvați Copiii în 2013 arătau că: 38% dintre părinți recunosc abuzul fizic asupra copiilor în familie, iar 63% dintre copii afirmă că sunt bătuți acasă de părinții lor. Se pare că „lovitul cu palma”, sau „urecheala” nu sunt percepute de părinți și nici de copii ca fiind comportamente din sfera abuzului fizic. Același studiu relevă faptul că 20% dintre părinți apreciază pozitiv bătaia ca mijloc de educație a copilului².

Cum afectează violența creierul?

Cercetările demonstrează că expunerea la violență atunci când creierul este încă în proces de dezvoltare are urmări fizice care pot afecta întreaga dezvoltare a persoanei, pentru tot restul vieții. Dezvoltarea timpurie în contexte de violență determină adaptări ale comportamentului de-a lungul întregii vieți. Expunerea la violență în timpul dezvoltării produce efecte

¹<http://www.copii.ro/statistica-2016/>

²http://www.salvaticopiii.ro/upload/p0002000100000002_Studiu%20-%20abuzul%20si%20neglijarea%20copiilor.pdf

comportamentale și neurobiologice semnificative, incluzând o psihopatologie externalizată-comportamente contradictorii și agresive, delicvență și consum de droguri, dar și o psihopatologie internalizată, incluzând depresie, tulburări de stres traumatic, tulburări de somn și alte probleme de anxietate. Toate aceste schimbări contribuie și la apariția dificultăților de adaptare și învățare la școală, la abandon școlar și la dificultăți în menținerea unui loc de muncă. Sechelele neurobiologice ale expunerii timpurii la violență afectează și relaționarea cu alți oameni sau cu parteneri de cuplu³.

Stres toxic

Conform studiilor efectuate de Universitatea Harvard, expunerea la stres toxic are repercusiuni majore asupra dezvoltării normale. A învăța să reacționezi la factorii de stres reprezintă o parte importantă a dezvoltării sănatoase. Atunci când ne confruntăm cu o situație de stres, sistemul de răspuns la stres este activat, creierul și corpul intră în stare de alertă, are loc o descărcare de adrenalină, crește ritmul cardiac și nivelul de hormoni de stres. După ce factorul de stres a dispărut sau atunci când copilul este ajutat de un adult afectuos, reacția la stres se atenuează, și corpul reintră în normal. În situațiile extreme,

precum abuzul și neglijarea continuă, unde nu există un adult care să contracareze efectele stresului, reacțiile la stres sunt menținute. Chiar și în situațiile în care nu există un pericol fizic aparent, absența prelungită a intervenției de sprijin din partea adulților duce la activarea sistemului de răspuns la stres. Activarea constantă a acestui sistem îngreunează dezvoltarea copilului și are consecințe serioase asupra întregii lui vieți. Acest fenomen este cunoscut ca stres toxic. Pe termen lung, stresul toxic face ca sistemul de răspuns la stres să fie permanent în alertă. În zonele din creier responsabile pentru învățare și raționament conexiunile neuronale sunt mai puține și mai slabe. Cercetările demonstrează că activarea prelungită a hormonilor de stres în copilăria timpurie scade numărul de conexiuni neuronale în aceste zone importante ale creierului, exact în momentul în care trebuie să se producă noi astfel de conexiuni⁴. Creierul copilului se dezvoltă în proporție de 90% în primii patru ani de viață, prin experiențele pe care le trăiește acel copil. Sistemul cerebral cognitiv și cel emoțional se dezvoltă în primii ani de viață prin atașamentul dintre copil și mamă. Stările emoționale și adaptarea la stres sunt reglate de emisfera cerebrală dreaptă.

Cercetările realizate pe copiii din instituții din România care erau puși în pătuțuri și erau hrăniți în mod regulat, dar fără a li se

acorda afecțiune, demonstrează că modificările neurologice datorate acestui fapt sunt permanente. Copiii lipsiți de atașament emoțional sunt de 9 ori mai violenți față de copiii care sunt atașați emoțional. Dezvoltarea capacității creierului copilului de a produce neurotransmițători și hormoni este reglată de creierul persoanei care îl îngrijește. Studiile arată că mamele în depresie sau furioase cresc copiii lipsiți de atașament emoțional care devin adulți violenți (Studiile Ainsworth – despre neglijarea emoțională în copilărie). Cortizolul este un hormon care ajută corpul să facă față la stres, prin efectele sale asupra metabolismului și sistemului imunitar.

Mamele care abuzează copiii sunt fie în depresie, fie au sentimente de furie, ceea ce duce la creșterea nivelului de cortizol atât la ele, cât și la copiii lor. Studiile arată că mulți dintre copiii care au suferit rele tratamente au secreții anormale de cortizol, ceea ce demonstrează că sistemul lor de reacție la stres nu mai funcționează normal. O altă arie afectată de stresul din copilăria timpurie este cortexul insular, unde sunt localizați neuronii oglindă, mecanismul neural prin care este reglată empatia, capacitatea de a înțelege în mod automat acțiunile, intențiile și emoțiile altor persoane. Neuropsihiatrii au analizat scanări ale creierului copiilor care au fost abuzați sau neglijăți și au evidențiat leziuni cerebrale care afectează nevoia ulterioară de violență a acestora. Bruce Perry a publicat o serie de cercetări care demonstrează dezvoltarea anormală a creierului la copiii

mici, ca urmare a abuzului și neglijării, incluzând:

- Creier mai mic în dimensiune;
- Scăderea activității cortexului prefrontal;
- Leziuni ale hipocampusului;
- Supraexcitarea amigdalei care duce la apariția comportamentului violent.

Cum sunt afectați fetele și băieții

Singura condiție neurobiologică moștenită a băieților este faptul că au un corp calos mai mic; corpul calos este partea creierului care leagă emisfera dreaptă de cea stângă. La băieții care au fost abuzați, acest corp calos este cu 25% mai mic. La fete corpul calos rămâne la fel.

Cercetările arată că băieții dezvoltă un atașament emoțional mai redus pe măsură ce cresc, deoarece mamele le acordă mai puțină atenție, sunt bătuți de părinți de două sau trei ori mai mult decât sunt bătute fetele. Băieții au un risc mai mare să sufere din cauza violenței și deoarece li se insuflă ideea că ei trebuie să fie tari, să nu fie pămpălăi etc.

Abuzul și neglijarea produc același tip de leziuni asupra creierului fetelor și băieților, dar fetele tind să răspundă prin simptome disociate internalizate (retragerea în sine, depresie, neajutorare, dependență), pe când băieții au tendința să externalizeze, să acționeze, cu reflexe de tipul luptă sau fugi (externalizate,

³Mead, Beauchine, Shannon, 'Neurobiological adaptations to violence across development' Development and Psychopathology 22 (2010), 1–22

⁴<https://www.youtube.com/watch?v=rVwFkcOZHJw>

hiperactive,impulsive).

Copiii abuzați și neglijăți au o integrare redusă a celor două emisfere cerebrale.

Slaba integrare a celor două emisfere cerebrale și slaba dezvoltare a cortexului orbitofrontal determină apariția următoarelor simptome:

- Inabilitatea de a-și stăpâni emoțiile;
- Lipsa raționamentului de tip cauză-efect;
- Inabilitatea de a recunoaște în mod corect emoțiile altor persoane;
- Inabilitatea copiilor de a-și articula propriile emoții⁵

Pedepsele corporale precum pămuierea/plesnirea copiilor pot determina o probabilitate mai mare a apariției comportamentelor antisociale la copii. Studiul efectuat de Ghogan-Kaylor asupra adolescenților fundamentează ideea că pedeapsa corporală nu este o strategie de disciplinare eficientă sau adecvată⁶.

Într-un studiu efectuat în 2002, de către Thompson-Gershoff, meta-analiza demonstrează că frecvența și severitatea pedepsei corporale contează: cu cât un copil a fost lovit mai des și mai tare, cu atât crește probabilitatea că el să fie mai agresiv și să aibă probleme de sănătate mentală⁷.

⁵<https://www.youtube.com/watch?v=sf7uq9NUOY>

⁶http://ur.umich.edu/0405/Sept13_04/24.shtml

⁷<http://www.apa.org/news/press/releases/2002/06/spanking.aspx>

Educație

Studiile arată că expunerea crescută la violență este asociată cu scăderea funcției cognitive⁸ (Rossman, 1998). Expunerea la violență în familie are un impact negativ asupra abilităților cognitive și este direct legată de performanța școlară scăzută. Copiii care sunt afectați de violență în familie au capacitate de concentrare scăzută, le este greu să înțeleagă lecția în clasă sau să își facă temele și au abilități verbale, motorii și sociale scăzute⁹. Chiar și violența în comunitate, la care copiii nu iau parte, influențează negativ capacitatea de concentrare¹⁰ și performanța cognitivă a acestora¹¹. Cercetarile arată că traumele pot afecta abilitățile copiilor de a învăța, de a-și face prieteni și de a interacționa cu colegii¹². Școlile, care reprezintă comunități de referință pentru copii și profesori, au nevoie de sprijin pentru a adresa impactul violenței și al traumelor asupra capacității de învățare a copiilor¹³. În caz contrar, mulți copii nu își vor putea

⁸Problems Associated with Children's Witnessing of Domestic Violence, Jeffrey L. Edleson, National Online Resource Center on Violence Against Children, http://www.vawnet.org/print-document.php?doc_id=392&find_type=web_sum_AR

⁹Children and Domestic Violence, The national Child Traumatic Stress Network, <http://www.nctsn.org/content/children-and-domestic-violence>

¹⁰Sharkey, P.T., Tirado-Shaver, N., Papachristos, A.V., & Raver, C. C. (2012). American Journal of Public Health, 102(12), 2287-2293. - See more at: <http://www.childtrends.org/?indicators=childrens-exposure-to-violence#sthash.1xVyBTrA.dpuf>

¹¹Children's exposure to violence, Child Trend- Data Bank, 2013

¹²Helping Traumatised Children Learn, Supportive School environment for traumatised by family violence, Massachusetts Advocates for Children, 2009

¹³Helping Traumatised Children Learn, Supportive School environment for traumatised by family violence, Massachusetts Advocates for Children, 2009

atinge potențialul academic și reformele sistemului educațional nu vor avea impact¹⁴. O abordare integrată îi poate ajuta pe copii să obțină rezultate bune, indiferent de circumstanțele traumatice pe care le-au suferit¹⁵. Aplicarea pedepsei corporale scade abilitatea de învățare a copiilor, scade performanța școlară și determină afectarea abilităților cognitive¹⁶, scoruri IQ mai scăzute¹⁷, vocabular mai sărac¹⁸, abilități cognitive mai reduse¹⁹, abilități cognitive mai lente²⁰ și rezultate școlare mai slabe.

Sănătate

Violența asupra copiilor poate avea urmări foarte grave asupra sănătății acestora. Sindromul copilului bătut se referă la leziunile și rănilor suferite de un copil în urma unui abuz fizic. Leziunile interne, tăieturile, arsurile, vânătăile, hematoamele și oasele fracturate pot fi toate semne posibile ale sindromului copilului bătut. Tulburările emoționale dezvoltate la copii sunt adesea asociate cu abuzul fizic și pot cauza probleme comportamentale serioase, precum consumul de droguri sau abuzul fizic al altor

¹⁴Helping Traumatised Children Learn, Supportive School environment for traumatised by family violence, Massachusetts Advocates for Children, 2009

¹⁵Helping Traumatised Children Learn, Supportive School environment for traumatised by family violence, Massachusetts Advocates for Children, 2009

¹⁶Gershoff, E.T. & Grogan-Kaylor, A. (2016), op cit.

¹⁷Smith, J. R. & Brooks-Gunn, J. (1997), "Correlates and consequences of harsh discipline for young children", Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine, 151(8), 777-786

¹⁸MacKenzie, M. J. et al (2013), "Spanking and Child Development Across the First Decade of Life", Pediatrics, published online 21 October 2013

persoane. Adultul, care, în cele mai multe cazuri, a fost el însuși victima abuzurilor în copilărie, lovește copilul într-un atac de furie. Plânsul enervant al unui copil este adesea factorul declanșator al abuzului fizic. Sindromul copilului bătut este cel mai adesea diagnosticat de către medicul de gardă sau medicul pediatru, sau de către profesori sau asistenți sociali. În urma examenului fizic se identifică vânătăile, arsurile, hematoamele, hemoragiile oculare etc. Testele imagistice (ex. radiografii, RMN) confirmă prezența fracturilor sau altor leziuni interne. Prezența leziunilor sau rănilor aflate în diferite stadii de vindecare este aproape întotdeauna indicativă pentru sindromul copilului bătut deoarece, în general, copilul este adus la medic după o perioadă îndelungată de la producerea abuzului. Stabilirea diagnosticului este adesea îngreunată de către indicațiile abuzatorului (care nu își recunoaște aproape niciodată vina), și de multe ori chiar de ascunderea adevărului de către copilul abuzat (din cauza fricii, rușinii, etc.). Sindromul bebelușului scuturat este o formă de traumatism cranian indus, care poate fi provocată de scuturarea copilului. Datorită anatomiei speciale a copilului la această vârstă,

¹⁹Straus, M.A. & Paschall, M.J. (2009), "Corporal Punishment by Mothers and Development of Children's Cognitive Ability: A Longitudinal Study of Two Nationally Representative Age Cohorts", Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma, 18, 59-483

²⁰Straus, M.A. et al (2014), The Primordial Violence: Spanking Children, Psychological Development, Violence, and Crime, NY: Routledge

²¹Cherian, V.I. (1994), "Self-reports of corporal punishment by Xhosa children from broken and intact families and their academic achievement", Psychological Reports, 74(3), 867-874

el are un risc crescut pentru leziuni produse în urmă acestui tip de acțiuni. Agresorii în cazul sindromului copilului scuturat sunt în majoritatea cazurilor părinții sau îngrijitorii, care scutură copilul din cauza frustrării sau a stresului când copilul plânge fără oprire. Când o persoană scutură cu putere un sugar, capul copilului se rotește incontrollabil deoarece musculatura gâtului copilului nu este suficient dezvoltată. Mișcările violente pot provoca hemoragii, hematoame și leziuni cerebrale. Leziunile sunt și mai mari când scuturatul se termină cu o lovitură (copilul proiectat în perete sau trântit de salteaua patului, spre exemplu), deoarece forțele de accelerare și decelerare asociate cu impactul sunt foarte puternice. După scuturarea copilului edemul cerebral poate cauza o presiune foarte mare la nivelul scalpului, determinând și mai multe leziuni ale acestei structuri delicate²². Copiii care sunt abuzați și neglijăți prezintă un risc crescut de a dezvolta diverse afecțiuni și sunt predispuși la boli cronice la maturitate, boli cardiace, cancer, afecțiuni pulmonare, hepatice, obezitate, hipertensiune arterială, hipercolesterolemie și niveluri ridicate de proteină C reactivă²³.

S-au descoperit asocieri între pedeapsa corporală și copiii care suferă de astm, răni și accidente, care sunt spitalizați și care

dezvoltă comportamente la risc precum fumat, bătaie cu alți copii și consum de alcool²⁴.

Pedeapsa corporală este asociată în mod semnificativ cu o scădere a stării de sănătate mentală a copilului, incluzând tulburări de comportament, anxietate, depresie și descurajare, tentative de suicid, dependență de alcool și droguri, stimă de sine scăzută, ostilitate și instabilitate emoțională²⁵.

Copiii care au experimentat pedeapsa corporală sunt predispuși la agresivitate față de alți copii²⁶, aprobă folosirea violenței între copiii de seama lor²⁷, sunt violenți și agresivi la rândul lor de alți copii, folosesc violența pentru a rezolva conflictele²⁸ și sunt agresivi cu părinții lor²⁹. Motivele pot include faptul că agresivitatea este un răspuns reflex atunci când suferă o durere, că învață că violența este o metodă bună pentru a obține ceea ce vor și faptul că acești copii copiază comportamentul părinților lor.

²²Fergusson, D.M. & Lynskey, M.T. (1997), "Physical punishment/maltreatment during childhood and adjustment in young adulthood", Child Abuse and Neglect 21, 617-30; de Zoysa, P. et al (2008), "Corporal Punishment in the Sri Lankan Context: Psychological Outcomes for Our Children", in Devore, D. M. (2006), New Developments in Parent-Child Relations, Nova Science Publishers Inc

²³Ani, C. C. & Grantham-McGregor, S. (1998), "Family and personal characteristics of aggressive Nigerian boys: Differences from and similarities with Western findings", Journal of Adolescent Health, 23(5), 311-317

²⁴Ohene, S. et al (2006), "Parental Expectations, Physical Punishment, and Violence Among Adolescents Who Score Positive on a Psychosocial Screening Test in Primary Care", Pediatrics, 117(2), 441-447

²⁵Hart, C. H. et al (1990), "Children's expectations of the outcomes of social strategies: Relations with sociometric status and maternal disciplinary styles", Child Development, 61(1), 127-137

²⁶Ulman, A. & Straus, M.A. (2003), "Violence by children against mothers in relation to violence between parents and corporal punishment by parents", Journal of Comparative Family Studies, 34, 41-60

Dezvoltare spirituală

Copiii care au fost abuzați sunt mult mai predispuși la tentative de suicid ca adulți. În România, sinuciderea în rândul tinerilor cu vârste între 15 și 19 ani înregistrează o rată de 6,3 decese la 100.000 de locuitori, comparativ cu media europeană de 4,6 conform datelor Eurostat 2014³⁰.

Abuzul poate determina sentimentul de neajutorare învățată³¹ și descurajare³². Sentimentul de neajutorare învățată este determinat de expunerea la o situație care produce rău, dar din care nu există soluție de ieșire³³. Aceasta poate afecta abilitatea persoanei de a rezolva probleme și de a depăși situații dificile de-a lungul întregii vieți³⁴.

Există din ce din ce mai multe dovezi care arată legătura strânsă dintre violența împotriva femeilor și copiilor și afectarea sănătății fizice și mentale a acestora, precum și comportamentele la risc ale acestora³⁵.

³⁰<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5785629/KS-HA-14-001-EN.PDF>
[http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Causes_of_death_%E2%80%94_standardised_death_rate,_2014_\(per_100_000_inhabitants\)_YB17.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Causes_of_death_%E2%80%94_standardised_death_rate,_2014_(per_100_000_inhabitants)_YB17.png)

³¹ <http://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/articol/circotim-pentru-ca-ne-e-frica-sa-mai-speram-interviu-cu-psihologul-zenobia-niculita>

³²Impact and effects of abuse, neglect and violence, 28542 Human development theory, Career force <http://ilearn.careerforce.org.nz/mod/book/view.php?id=1190&chapterid=433>

³³Impact and effects of abuse, neglect and violence, 28542 Human development theory, Career force <http://ilearn.careerforce.org.nz/mod/book/view.php?id=1190&chapterid=433>

³⁴Impact and effects of abuse, neglect and violence, 28542 Human development theory, Career force <http://ilearn.careerforce.org.nz/mod/book/view.php?id=1190&chapterid=433>

³⁵Health Impact of violent victimisation on women and their children, Nadine Wathen, Research and Statistic Decision, Department of Justice, Canada, 2012

Abuzul poate determina o serie de tulburări ale spiritualității tinerilor³⁶. Aceștia își pot pierde credința și au sentimente de furie împotriva liderilor spirituali deoarece nu i-au putut proteja de abuzul la care au fost supuși³⁷.

Dezvoltare socială și economică

Efectele negative ale pedepselor corporale asupra copiilor și adulților se adaugă la efectele negative la care este expusă societatea ca întreg. Violența asupra copiilor este un fundament și o sursă pentru violența crescută din comunitate³⁸. Pedeapsa corporală scade sentimentul de empatie³⁹ și reduce reglementările morale⁴⁰, ceea ce conduce la creșterea delincvenței și a comportamentelor antisociale⁴¹. Adulții care au experimentat pedepse corporale în copilărie au șanse mai puține să termine o forma de învățământ superior⁴², să obțină un statut social apreciat

³⁶Impact and effects of abuse, neglect and violence, 28542 Human development theory, Career force <http://ilearn.careerforce.org.nz/mod/book/view.php?id=1190&chapterid=433>

³⁷Impact and effects of abuse, neglect and violence, 28542 Human development theory, Career force <http://ilearn.careerforce.org.nz/mod/book/view.php?id=1190&chapterid=433>

³⁸Straus, M.A. et al (2014), op cit.

³⁹Lopez, N. et al (2001), "Parental disciplinary history, current levels of empathy, and moral reasoning in young adults", North American Journal of Psychology, 3, 193-204

⁴⁰Kerr, D. C. R. et al (2004), "Parental Discipline and Externalizing Behavior Problems in Early Childhood: The Role of Moral Regulation and Child Gender", Journal of Abnormal Child Psychology, 32(4), 369-383

⁴¹Gershoff, E.T. (2002), op cit.

⁴²Straus, M.A. & Mathur, A. K. (1995), "Corporal Punishment of Adolescents and Academic Attainment", paper presented at the annual meeting of the Pacific Sociological, San Francisco, 7 April 1995

și locuri de munca bine plătite⁴³.

Pedeapsa corporală în copilărie determină convingeri politice de tip punitiv. Astfel, mai ales bărbaii care nu au făcut vreodată psihoterapie și care au suferit multe pedepse corporale în copilărie, sunt mult mai înclinați să susțină politici publice de tip punitiv- de exemplu pedeapsa cu moartea, susținere pentru uzul forței militare⁴⁴.

Costurile financiare pe care trebuie să le plătească societatea din cauza violenței sunt extrem de mari. Potrivit unor estimări, costul total al violenței fizice, sexuale și psihologice împotriva copiilor (măsurat indirect ca scădere a productivității viitoare), se situează între 2 și 5 % din produsul intern brut la nivel global, iar în cel mai rău caz poate ajunge la 8% din PIB-ul global, aprox. 7000 miliarde USD. Costul total pe care trebuie să îl plătească

gospodăriile individuale și societatea ca întreg (incluzând costuri de sănătate, justiție și alte servicii, alături de salarii și productivitate pierdute, precum și impactul asupra generațiilor viitoare) este estimat ca fiind mai mare decât costurile însumate ale omuciderilor, atacurilor, terorismului și războaielor⁴⁵.

La un PIB al României de 186,7 miliarde USD în 2016, costurile suportate de societate, conform acestui algoritm de calcul, ajung la 2,7 miliarde USD (la un cost minim de 2%).

⁴³Straus, M.A. & Gimpel, H.S. (1992), "Corporal Punishment by Parents and Economic Achievement: A Theoretical Model and Some Preliminary Empirical Data", paper presented at the 1992 meeting of the American Sociological Association

⁴⁴Michael A. Milburn & Sheree D. Conrad, "The Politics of Denial," MIT Press, (1996).

⁴⁵Ending Violence in Childhood Global Report 2017

It's time to end violence against children!

